

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Cei bolnavi vin cu credință, încărcăți de suferință

„Rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav,
și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate,
se vor ierta lui”.
(Iacov 5, 15)

u nostalgie îmi aduc aminte că, din tinerețea mea, la praznicul Adormirii Maicii Domnului făceam pelerinaj pe jos, dimpreună cu mulți credincioși, la o mănăstire închinată Născătoare de Dumnezeu. Pe vremea aceea erau potrivnici de natură ideologică, cum și astăzi sunt potrivnici de natură secularistă, dar ce importanță avea? Pelerinajul, și participarea la slujbe ne făcea bine, iar când plecam acasă, sufletul ne era plin de bucurie, și cântam cu toată convingerea: „În suflet ducem credință, / Dragoste și pocăință, / În suflet ducem tărie, / Și cerească bucurie. / Niciodată n-om uita, / Marie dragoste ta, / Ci ne vom ruga mereu, la Maica lui Dumnezeu”.

Oamenii mergeau și merg la Praznicul Maicii Domnului cu bucuriile și necazurile lor. Și una dintre marile încercări este boala. Adresându-se lui Dumnezeu, Psalmistul David zicea că El este „Cel ce curățește toate fărădelegile tale, Cel ce vindecă toate bolile tale; Cel ce izbăvește din stricăciune viața ta” (Psalmul 102, 3-4). Iar Maicii Domnului îi zic credincioșii: „Am venit Măicuță, să te mai vedem, / Să-ți spunem necazul pe care-l avem”.

Noi știm că Dumnezeu l-a făcut pe om tânăr, frumos, sănătos și nemuritor. Zice cartea Facerii că Dumnezeu „a privit toate câte a făcut și iată erau bune foarte” (Facerea 1, 31). Și de unde, atunci, suferința, boala, neputința și moartea? Păcatul neascultării este originea lor: „Din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit!” (Facerea 2, 17). Și bietul om n-a ascultat și a mâncat.

Sfântul Apostol Pavel face legătura între lanțul de nenorociri care au intrat în lume, datorită păcatului și finalizarea lor prin moarte: „Precum printr-un om a intrat păcatul în lume, și prin păcat moartea, așa și moartea a trecut la toți oamenii, pentru că toți au păcătuit în el” (Romani 5, 12). Suferința și boala sunt precursori ale morții, și noi ne rugăm Domnului Hristos și Maicii Sale să le curme și să le îndepărteze cât de mult de la noi.

E drept că acum pe pământ sănătatea este un „un echilibru provizoriu între forțele vieții și alte forțe care i se opun, cele dintâi neavând decât o fragilă supremație”¹. Dar Doctorul cel Mare este Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care intervine prin rugăciunile Maicii Sale. Spune Sfântul Chiril al Ierusalimului că „în limba ebraică «Iisus» înseamnă «Mântuitor», iar în limba greacă «cel care vindecă». Căci El este doctorul sufletelor și al trupurilor și tămăduitorul celor ținuți de duhuri rele. El vindecă și ochii orbilor, dar în același timp luminează și mințile. Este doctorul șchiopilor, dar îndreaptă și picioarele păcătoșilor spre pocăință. Spune paralticului «să nu mai păcătuiești»; dar spune și «ia-ți patul tău și umblă». Pentru că trupul lui se paralizase din pricina păcatului sufletului, a vindecat mai întâi sufletul ca să aducă prin asta vindecare și trupului”².

Pe Maica Domnului o rugăm să intervină la Mântuitorul pentru noi. În Condacul al 13-lea de la Acatistul Maicii Domnului îi zicem: „Vindecă neputințele noastre cele sufletești și trupești. Alungă de la noi toată răutatea și întristarea. Dăruiește-ne sănătate și cu rugăciunile tale ne izbăvește de munca cea veșnică”³.

Iar în Acatistul Bunevestirii îi cerem să ne scape „de boală, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri asupra noastră și de războiul cel dintre noi, de toate durerile și de toată îmbulzeala”⁴. Maica Domnului acționează prin Domnul Hristos, așa cum a făcut și la nunta din Cana Galilei: „Faceți orice vă va spune!”, le-a zis celor ce slujeau (Ioan 2, 5), și apa s-a transformat în vin.

Hristos rămâne singurul Doctor, Maica Domnului și sfinții sunt intermediari, în numele Său. De-a lungul celor două mii de ani de creștinism însă, s-a constatat cât de eficiente sunt rugăciunile Maicii Domnului către Fiul său, și câte minuni de vindecare s-au făcut în locurile închinare ei și prin intermediul icoanelor ei făcătoare de minuni, inclusiv prin cea de la Nicula.

Dintre toate terapeuticele creștine, „prima este rugăciunea, căci ea este temelul și însoțitoarea necesară a tuturor celorlalte și are împotriva bolilor o eficiență deosebită”⁵. Sfântul Iacov este foarte limpede în acest sens: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate se vor ierta lui” (Iacov 5, 14-15). Această povăț ne îndeamnă să ne rugăm pentru cei bolnavi și, în același timp, să săvârșim pentru ei Taina Sfântului Maslu. Iar pelerinajul la mănăstire are și rolul acesta: „Cei bolnavi vin cu credință, încărcăți de suferință, / Vin vărsând lacrimi amare, să primească vindecare.”

Actualmente, epidemia de coronavirus, care a cuprins lumea întreagă, este cea pe care ne rugăm ca Maica Domnului să o înlăture. Pandemia de COVID-19 a dat peste cap viața normală a omenirii și

DIN SUMAR:

- Adormirea Maicii Domnului, praznicul speranței și împlinirii eshatologice – **PROTOS. SIMEON (PINTEA)**(p. 2)
- Autoritatea tatălui și libertatea fiilor – **† PS BENEDICT BISTRITĂNUL**(p. 3)
- Străin am fost și Ma-ți primit – **PR. MARIUS MATEI**(p. 3)
- Adormirea Maicii Domnului - Paștele de vară – **PROTOS. VISARION (PAȘCA)**.....(p. 4)
- Părintele Sofian, zugravul de suflete – **PR. ROBERT KOVACS**.....(p. 4)
- Ortodoxia muzicală – **DR. EUGEN-ADRIAN TRUȚĂ**.....(p. 5)
- Jurnal, decembrie 1996 – **DR. NICOLETA PALMARU**.....(p. 5)
- Cum îmi poate revitaliza Teologia proiectul de viață (II)– interviu cu **ARHM. TEOFIL TIA**.....(p. 6)

¹ Jean-Claude Larchet, *Teologia bolii*, Editura „Oastea Domnului”, Sibiu, 2005, p. 9.

² Sf. Chiril al Ierusalimului, *Catehezele*, E.I.B.M.B.O.R., București, 1943, p. 236.

³ Ceaslov, E.I.B.M.B.O.R., București, 1973, p. 336.

⁴ *Ibidem*, p. 314.

⁵ Jean-Claude Larchet, *op. cit.*, p. 97.

o rugăm pe Născătoarea de Dumnezeu să intervină la Domnul Hristos, Doctorul cel Mare, ca să-I fie milă de noi și să înlăture această epidemie.

Ne aducem aminte că între anii 1918-1919 a bătut gripa spaniolă, făcând între 50 și 100 de milioane de victime. Ne rugăm bunului Dumnezeu ca epidemia de acum să nu facă același lucru. Imunitatea oamenilor de atunci era însă slabă de primul război mondial, iar condițiile de trai erau precare. Or, lucrul acesta nu se întâmplă acum.

Credem că pentru îndepărtarea ei, pe lângă toate mijloacele sanitare folosite, e nevoie și de rugăciune și de post. Citim în Sfânta Scriptură, în cartea Proorocului Iona, că la un moment dat Dumnezeu hotărâse distrugerea cetății celei mari a Ninivei. Ce au făcut niniivitienii? „Din porunca regelui și a dregătorilor săi, s-au strigat și s-au zis acestea: oamenii și animalele, vitele mari și mici să nu mănânce nimic, să nu pască și nici să nu bea apă; iar oamenii să se îmbrace cu sac și către Dumnezeu să strige din toată puterea și fiecare să se întoarcă de pe calea cea rea și de la nedreptatea pe care o săvârșesc mâinile lui” (Iona 3, 7-8). Rezultatul? Dumnezeu i-a cruțat pe oameni!

Dacă contemporanii noștri ar face același lucru, credem că Dumnezeu ar fi milostiv cu această lume care se confruntă cu mari probleme, și întâi de toate cu pandemia de coronavirus. Oricum, noi ne rugăm Domnului Hristos și Maicii Domnului să ne izbăvească de epidemia prezentă în lume.

Exemplele pozitive sunt multe. Vrednicul de pomenire Părinte Petroniu Tănase ne-a lăsat cartea „Icoane smerite”. Printre chipurile de oameni credincioși menționați este și cel al Părintelui Ilarion Ionică, economistul mănăstirii Sihăstria. La 86 de ani, mergând cu boii la pădure, i-a căzut un buștean peste el și i-a rupt piciorul.

Credea că i-a venit sfârșitul și se ruga mereu la Maica Domnului. „Într-o noapte, pe când se ruga, intră în chilie o doamnă care, i s-a părut lui, era o doctoriță din Târgu Neamț: «De ce plângi, părinte Ioane?» îl întrebă ea. «Plâng, doamnă doctor, că mi s-a rupt piciorul și nu se mai tămăduiește, și iată că o să mor nepregătit». - «Nu plânge, că o să te faci bine...»”⁶. Și s-a făcut! Era Maica Domnului.

Ar părea o întâmplare banală, dar nu este. Intervențiile Maicii Domnului sunt multe, și ele ne dau curaj și nouă să apelăm la ajutorul ei cu toate necazurile noastre. De data aceasta ne rugăm pentru lumea întreagă cuprinsă de epidemia de coronavirus.

Ne folosim și de Tainele tămăduitoare ale Bisericii: Spovedania și Maslul. Spovedania ne împărtășește harul iertării păcatelor săvârșite după Botez, dacă ne căim și ne mărturisim sincer. Iar Sfântul Maslu ne împărtășește harul tămăduirii trupesti în primul rând, dar și al celei sufletești⁷. Și încă o dată amintim îndemnul Sfântului Iacov: „Este cineva bolnav între voi? Să chema preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav, și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate, se vor ierta lui. Mărturisiiți-vă deci unul altuia păcatele și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea străruitoare a dreptului” (Iacov 5, 14-16).

Dorim ca postul Maicii Domnului, și pelerinajul la Mănăstire, să ne fie de folos tuturor. Și la sfârșit să putem cânta din toată inima: „Maică tu ne-ai ajutat, / De-am făcut ce ni s-a dat. / Ne-am ușurat sufletul, / Ne-am îndreptat umbletul”.

Adormirea Maicii Domnului, praznicul speranței și împlinirii eshatologice

Protos. Simeon (Pintea)

Lncă din primele veacuri creștine, credința Bisericii este aceea că, la încheierea existenței sale pământești, Fecioara Maria a intrat în taina lui Dumnezeu, fiind luată la cer cu trupul și cu sufletul. Tradiția bizantină afirmă în unanimitate că existența pământească a Maicii Domnului se împlineste în taina Adormirii ei și că ea a gustat moartea la fel ca și Fiul său. Însă momentul mutării sale la cer transcende istoria acestei lumi, acesta fiind începutul fericirii sale veșnice de-a dreapta Fiului său, cu trupul și cu sufletul.

Sfârșitul pământesc al Maicii Domnului rămâne totuși un mister pentru mintea omenească. Fericita ei adormire reprezintă una dintre tainele credinței, de care ne apropiem prin rugăciune și contemplație. Potrivit acestei credințe, Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, este prima făptură omenească deplin îndumnezeită prin har și prima făptură, neipostaziată în Dumnezeu, care a înviat. Pe aceste două adevăruri se întemeiază întreaga tradiție creștină cu privire la Adormirea Maicii Domnului. În acest sens zicea Sfântul Andrei Criteanul (660-740) într-o omilie la Praznicul Adormirii Maicii lui Dumnezeu:

„Maria este prima făptură restaurată dumnezeiește, care a intrat în Împărăția Cerurilor, stând de-a dreapta Fiului. Ea a intrat acolo, pentru că este Biserica și trupul îndumnezeit al lui Hristos. Dacă nu ar fi fost primită înaintea tronului Dumnezeiesc cu trupul și cu sufletul, nimeni din cei cunoscuți ca și copii ai ei duhovnicești n-ar putea sta înaintea Lui în veacul ce va să fie. Ceea ce s-a făcut pentru cei ce se vor mântui în veacul acela, în Maica Domnului a fost împlinit. Ea a trecut către Biserica biruitoare. Așadar, ea este acum dincolo de moarte, dincolo de Înviere și dincolo de Judecata de Apoi” (In Dorm., Om III, în P.G. 97, 1100).

Sfânta Scriptură nu ne transmite informații istorice referitoare la un sfârșit pământesc al Fecioarei Maria. Singurele izvoare ale tainei Adormirii sale rămân tradițiile primelor veacuri creștine, care s-au transmis la început pe cale orală, din generație în generație și și-au aflat mai apoi expresia scrisă în apocrifele populare. Părinții noștri într-o credință s-au folosit de apocrife, atunci când și-au alcătuit omiliile și imnele de la Praznicul Adormirii Fecioarei, nu înainte însă de a le supune unui proces de decantare și receptare critică selectivă, făcând abstracție de elementele pitorești ale evlaviei populare, pentru a da loc aprofundării elementelor teologice. Potrivit apocrifelor, Maica Domnului a murit la Ierusalim și a fost înmormântată la Ghețimani. În aceste mărturii ale tradiției există o unanimitate în ceea ce privește moartea și înmormântarea Maicii Domnului, ceea ce dovedește că autorii lor se întemeiau pe o tradiție orală puternică. Nu există însă nici o tradiție legată de șederea sa pe muntele Sion și data morții sale. Proslăvirea Maicii Domnului scapă ea însăși oricărei mărturii omenești. Doar raționamentul credinței și reflecția teologică ne pot fi mistagogii tainei proslăvirii ei. Inaccesibilă vederii celor din afara Bisericii, slava Adormirii Născătoarei de Dumnezeu poate fi contemplată doar în lumina interioară a Tradiției.

În ceea ce privește istoricul Praznicului Adormirii Maicii Domnului, informații documentare despre această sărbătoare nu avem înainte de veacul al V-lea. În regiunea Siriei exista însă, cu siguranță, în secolul al V-lea. E o sărbătoare de origine ierusalimiteană unde pe 15 august era celebrată „Ziua Mariei Theotokos”. În lecționarul georgian, pe 15 august era sărbătoarea aniversării anuale a sfințirii unei biserici a Maicii Domnului, ctitorită în secolul al V-lea de către Ikelia Romana, o văduvă bogată, localizată între Ierusalim și Betleem, aproape de mormântul Rahelei, pe locul unde, potrivit tradiției, Maica Domnului a făcut un popas înainte de a-L naște pe Hristos. Dar acest locaș, care purta numele „Biserica Kathismei” a fost distrusă de către perși în anul 614. Împăratul bizantin Mauriciu (582-603) a rectorit biserica Maicii Domnului în Ghețimani și a pus-o în legătură cu locul mormântului ei, care potrivit tradiției se afla în acest loc. Ceremonia liturgică anuală, legată de această biserică, cu procesiunea la mormântul Maicii Domnului, avea ca temă mutarea din această lume a Mariei Theotokos. Accentul sărbătorii cădea pe moartea reală a Fecioarei, chiar dacă ideea centrală era slava cerească a Mariei.

Împăratul Mauriciu a stabilit data praznicului pe 15 august. În lumea bizantină s-a fixat ca denumirea praznicului să fie de Adormirea (κοίμησις) Maicii Domnului. În Biserica din Apus a fost introdusă puțin mai târziu, fapt datorat lipsei de izvoare autentice, dar și rezervei Părinților latini față de apocrife. Sfântul Grigorie de Tours este primul martor apusean al praznicului Adormirii, celebrat acolo la început pe 18 ianuarie. Mai târziu, Papa Teodor I (642-649), originar din Ierusalim, a generalizat sărbătoarea și a impus ca dată de prăznuire ziua de 15 august. La început purta și în tradiția liturgică occidentală denumirea de *Adormire*, dar, mai târziu, odată cu promulgarea noilor dogme mariale, sărbătoarea și-a schimbat denumirea în *Asumpțiune* sau *Mutarea cu trupul la cer*.

Părinții noștri într-o credință au rostit și au scris omilii la Adormirea Maicii Domnului, în care au scos la lumină virtuțile Fecioarei Maria și au aprofundat taina Născătoarei de Dumnezeu. O seamă dintre aceste omilii s-au păstrat până în zilele noastre, fiind adevărate comori de învățătură creștină. Printre cele mai vechi care se referă la Adormirea Fecioarei trebuie amintită omilia metrică, în siriacă, a lui Iacob de Sarug (451-521). Conținutul acesteia se înrudește mult cu scrierile apocrife, descriind mormântul Mariei din Ghețimani, dar trecând sub tăcere învierea și ridicarea ei la cer.

După Sinodul din Efes (431), care o proclamă pe Fecioara Maria *Theotokos*, adică *Născătoare de Dumnezeu*, evlavia creștină se vede confruntată cu întrebarea privind soarta ulterioară a trupului Mariei. Astfel, în omilii se remarcă o nouă tendință dominată, din acest moment, de reflecția teologică asupra misterului Mariei. Omilia patriarhului monofizit Teodosie al Alexandriei, rostită în anul 566, se încadrează în această nouă orientare. Pentru el slava finală a Mariei are deja ca teme doctrinar fecioria ei și calitatea de a fi Theotokos. Marii Părinți ai secolului al VIII-lea, martori fideli ai credinței, aprofundează și adâncesc și mai mult reflecția teologică pe tema Adormirii și slăvirii Maicii Domnului în omiliile lor. Regăsim printre aceștia nume celebre, precum Sfântul Andrei Criteanul, Sfântul Gherman al Constantinopolului (†740), Sfântul Ioan Damaschin (†749), Sfântul Teodor Studitul (†826), Gheorghe al Nicomidiei (†880). Omiliilor acestora se adaugă operele poetice tot atât de prestigioase ale

imnografilor bizantini precum Cosma Melodul (†743), Teofan Graptul (†847) și Ioan Damaschinul (†749), autori de imne și canoane pentru praznicul Adormirii Maicii lui Dumnezeu. Nu putem omite nici pe autorii veacului al XIV-lea, Sfântul Grigorie Palama și Sfântul Nicolae Cabasila, ale căror omilii reflectă idei isihaste și de mistică liturgică aflate în centrul preocupărilor renașterii bizantine. Toate aceste izvoare patristice vor oferi materie de reflecție pentru dezvoltarea imnografică a praznicului și vor genera expresia artistică a Adormirii Maicii Domnului reprezentată de icoană.

Din punct de vedere liturgic, Adormirea Maicii Domnului face

parte dintre Praznicele Împărătești. Icoana Adormirii este localizată pe iconostas în registrul Praznicelor Împărătești, dând mărturie despre împlinirea în istoria lumii a planului de mântuire și îndumnezeire a lui Dumnezeu cu creația. Regimul liturgic specific marilor praznice prescrie o priveghere de toată noaptea pentru praznicul Adormirii. Această priveghere are loc mai ales la sfintele mănăstiri, unele dintre ele considerate sanctuare mariale și importante locuri de pelerinaj. Privegherea culminează cu intonarea Prohodului Maicii Domnului alcătuit de Manoil Corinteanul în secolul al XVI-lea și completat ulterior cu o serie de tropare din rânduiala slujbei de la schitul Ghețimani. La sfârșitul celebrării, epitaful Maicii Domnului este purtat într-o procesiune în jurul bisericii însoțit de cântări închinare Fecioarei.

Atât ca structură liturgică, cât și ca tematică a imnografiei, praznicul de pe 15 august ne apare ca o celebrare pascală tainică. Biserica prăznuiește mai înainte de sfârșitul veacurilor taina gustării din primele roade eshatologice: „La viața cea pururea veșnică și mai bună, moartea ta a fost trecere (paști n. n.), Curată; din cea vremelnică, la cea dumnezeiască cu adevărat și netrecătoare, mutându-te”, cântăm în Canonul Praznicului (cântarea a IV-a). Iar Troparul face următoarele afirmații: „Întru naștere fecioria ai păzit, întru adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare; mutat-te-ai la viață, fiind Maica Vieții și cu rugăciunile tale izbăvești din moarte sufletele noastre”. Înțelegem, așadar, că Fecioara Maria este pentru noi model și anticipare a destinului nostru de viață și slavă eshatologică. Biserica ne învață la praznicul Adormirii ei să prețuim și să cultivăm viața. Praznicul Adormirii Maicii Domnului e sărbătoarea speranței împlinirii noastre de aici și din eternitate al cărui model este și rămâne pururea, Maica Domnului.

Adormirea Maicii Domnului, icoană pictată în secolul XVII de către Sfântul Cuvios Pafnutie - Pârnu (Mutu), Mănăstirea Sinaia, Prahova.

⁶ Ieromonah Petroniu Tănase *Icoane smerite*, Editura Bizantină, București, 2002, p. 106.

⁷ *Teologia Morală Ortodoxă*, Vol. I, E.I.B.M.B.O.R., București, 1979, p. 456.

† **BENEDICT Bistrițeanul**

Episcop Vicar al

Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Autoritatea tatălui și libertatea fiilor

Autoritatea și libertatea mereu s-au aflat în relații destul de dificile, dacă nu chiar în opoziție clară. Argumentări filozofice, sociologice sau de natură psiho-pedagogică au încercat să rezolve raportul dintre cele două, respectându-le locul și importanța specifică în relațiile sociale. Și aici Teologia poate juca un rol fundamental, iar lectura pe care o face acestui raport poate să aducă un plus esențial în înțelegerea lui.

Paternitatea prin reprezentantul ei, tatăl, pare să ofere cadrul cel mai firesc unde cele două pot să coabiteze. Părintele este, prin excelență, autoritatea și izvorul autorității, dar este și spațiul de manifestare al libertății. Și acest lucru se întâmplă prin dragostea care învâluie, generează și activează lucrarea lui specifică. Autoritatea, în cadrul acesta, devine deschidere, bucurie, dăruire, dorință de părtășie. Iar dacă este dăruire și părtășie, înseamnă că lipsește obligația în raportul dintre două realități de intensități și rang diferit. Părintele, chiar dacă are întâietate de timp și de poziție, dăruindu-se și născând, îl privește pe cel care se naște drept un partener „cu toate drepturile”, într-o relație de dragoste ce implică micșorarea lui pe modelul „ca acesta să crească, iar eu să mă micșorez” (Ioan 3, 30).

Din nou, paradigmă pentru această realitate ne este parabola „Părintelui risipitor” cu cei doi fii. Dacă este să reluăm istorisirea și să o citim în cheia ideii evidențiate mai sus, am putea cu ușurință să identificăm „dreptul” la autoritate al părintelui. El este cel care hotărăște la un moment dat să dea naștere copiilor, el este originea vieții lor, pe care o transformă în dar. Și de aici, orice rațiune simplă ar evidenția „dreptul” părintelui și la ascultare și la dragoste din partea copiilor lui, tocmai pentru darul vieții pe care aceștia îl primesc de la el și prin el. Însă părintele evanghelic nu reclamă de la sine ca obligație acest lucru, bine știind că această calitate o are prin nașterea de prunci, dar și că aceasta stă într-un permanent proces de autogenerare. Paternitatea nu este dată, pur și simplu, de un eveniment (al nașterii), care aduce cu sine obligații, ci este un proces continuu, dinamic, supus transformării, pozitive sau negative, în sensul că trebuie neîntrerupt câștigată. Cineva poate chiar să-și piardă această calitate printr-un comportament inconsecvent cu lucrarea specifică.

Tatăl iubește înainte să nască, de aici și garanția unei astfel de lucrări. Acest aspect asigură manifestarea autorității în spiritul cel mai firesc al libertății. Pe parcursul acestei povestiri există un moment implicit și două explicite unde autoritatea părintească într-un mod evident creează spațiul necesar manifestării libertății fiilor. Cel implicit se referă la decizia părintelui de a da naștere. Dragostea care-l poartă îi dă puterea de a (se) dărui fără teamă, fără așteptări, și chiar riscând. Să trăiască suferința, durerea sau chiar refuzul, lucru care se va și întâmpla. Atunci când un părinte își dorește un copil le are în vedere pe toate acestea și multe altele în plus. Dar nici una din ele nu îl vor opri să aducă la viață. Și acest lucru se întâmplă datorită dragostei care-l conduce la o viață în libertate, față de sine, neașteptând nimic de la alții, dar și față de ceilalți, doar oferind și trăind bucuria dăruirii de care aceștia se pot împărtăși. Pentru cineva care nu simte puterea dragostei pare nesigură „o astfel de investiție”, care aduce cu sine riscuri, culminând cu o posibilă sau, privind în istoria omului, chiar previzibilă renegare. Însă, pentru cineva care iubește, împărtășirea vieții aduce cu sine o bucurie inepuizabilă intrinsecă, ce cuprinde în ea însăși „răsplata” suficientă pentru o astfel de investiție.

Din chiar momentul nașterii, fiii părintelui simt viața ca pe un dar pe care îl primesc fără obligații. Singurul lucru necesar, de bun simț, ar fi să recunoască sursa vieții, de altfel și condiție a ființării lor pe mai departe. Dar părintele nu le impune nici măcar acest lucru. De aici se poate înțelege și reacția tatălui la solicitarea fiului cel mic de a-i da „partea care

i se cuvine” (ousia). Nu se supără, nu reacționează agresiv, deși avea tot dreptul să o facă, și nu își schimbă atitudinea. Rămâne consecvent cu sine însuși, cu calitatea de părinte, cu modul său de ființare. Afi tată presupune a iubi necondiționat, neschimbat, egal și fără măsură. Tatăl iubește cu bucurie, dar, mai ales, „cu cruce”. Intuind suferințele care îl așteaptă pe fiul său cel mic, iubește și suferă deopotrivă, dar nu-l lipsește de libertatea de a alege. Pentru că tocmai în aceasta rezidă puterea dragostei și manifestarea ei. Copilul poate să îi ceară părintelui „partea lui”, meritată sau nemeritată, și o și primește, chiar dacă acest lucru presupune, în cazul acesta, ceva nelegiuit. Copilul își renegă tatăl, de unde vine toată darea cea bună și viața însăși, însă tatăl niciodată nu își lepădă fiul. Suferă împreună cu el, în tăcere și în așteptare, însă nu îl părăsește, lucru vădit în întâlnirea pe care o are, după o vreme, ieșind în întâmpinarea lui. În toată această perioadă tatăl se validează și mai tare în această lucrare, ca unul care suferă deodată și deopotrivă cu copilul/ copiii săi și nu are tihnă până nu-i vede pe amândoi (pe toți) în casă și acasă, însă fără să-i forțeze în vreun fel.

Întâlnirea cu fiii săi în partea a doua a parabolei ne revelează cel de-al doilea moment explicit unde dragostea părintelui se întâlnește cu libertatea copiilor lui. Este vorba de manifestarea autorității dragostei ca sursă a libertății sale de a-i (re)primi. „Încă departe fiind de el”, tatăl îl vede și „iese” în întâmpinarea lui. Nu se simte rănit în onoarea lui, nu are nevoie de gesturi de umilință din partea copilului mic și nu îi este greu să ierte. El doar iubește, într-o răbdare și cu așteptare. Este „liber” față de afectele și trăirile păcătoase ale omului, revelându-se în icoana omului firesc, după chipul lui Dumnezeu Însuși. Întâlnirea cu fiul său este intensă, cade pe grumazul lui și îl sărută.

Nu-i cere socoteală, nu-l judecă, nu-l pedepsește, ci-l reasează în casă, în starea de fiu, din care, din perspectiva lui, nu căzuse niciodată. De aici și sentimentul nevredniciei pe care îl trăiește fiul cel mic, risipitor într-ale vieții – în acest moment primește dragoste fără măsură, el, cel care greșise și căzuse atât de mult. Speranța de a fi reprimat în casă nu o mai avea, avea nădejde să își afle un loc în rândul angajaților. Și tocmai de aceea, tot ce i se întâmplă acum este atât de surprinzător încât îl năucește. De abia acum intuiește câte ceva din autoritatea dragostei părintelui său și își trăiește greșeala lăuntric, într-o pocăință, dincolo de vina exterioară evidentă. Începe reconstrucția lui lăuntrică tot prin intermediul dragostei regenerative a părintelui său: „mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat”.

Aceeași autoritate a dragostei ca spațiu al libertății se vădește și în atitudinea față de fiul cel mare. Și aici își trăiește părinția deodată cu crucea. Tatăl nu se umilește ieșind, și de data aceasta, într-o întâmpinarea fiului său. Dragostea este cea care generează comportamente limită, de maximă importanță, atunci când este vorba de a le reda viața copiilor săi. Probabil că neînțelegerea fiului cel mare în toți anii de viațuire în casă îi aducea cu sine o suferință și mai mare tatălui său, chiar și decât cea produsă de plecarea și comportamentul neorânduit al fiului cel mic. Să stea în casă o viață și să se simtă în tot acest răstimp afară poate fi deznădăjduitor. Însă nu și pentru părintele lui, care, fără să forțeze, se străduiește să-l îmbrățișeze discret și mereu și să-i arate ușa deschisă, a inimii lui, mai ales. Chiar și acum nu este foarte târziu, prea târziu. Generozitatea cu care „risipește” dragostea față de copilul său ne lasă fără replică: „Tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt”. Își mai dorește un singur lucru, să poată accepta în această bucurie a șederii împreună în casă și pe fratele său mic, „prea mic”. Tatăl nu se poate bucura deplin decât avându-i pe amândoi aproape, în casa lui, fiecare din ei înviați în felul lor, din păcat sau, paradoxal, din virtute.

Dar și aici libertatea este elementul constitutiv al finalului deschis al povestirii, așa cum l-am numit. Tatăl iese în întâmpinarea amândurora, își face partea lui, ca cea mai evidentă manifestare a dragostei părintești, însă nu silește. Omul, și de data aceasta, poate să-i zică da sau să-L refuze pe Părintele lui. El nu se smintește de orice decizie ar lua, însă dragostea Lui rămâne una răstignită, atâta timp cât omul nu se hotărăște să-i accepte invitația mărinimoasă de a intra în casă la ospățul bucuriei, atâta timp cât nu poate accepta părtășia cu celălalt, cu ceilalți, la bucuria comensurabile pe care i-o pregătește. Măreția autorității părintești se vede, mai ales,

din încercările repetate ale lui Dumnezeu de a-l aduce pe om aproape, de a-i oferi tot binele pregătit pentru el, de a-l face părtaș la taina lumii și a Împărăției. Felul lui Dumnezeu de a fi este acesta de a-l căuta pe om, fără să obosească, fără să renunțe, fără să se dea bătut, și aceasta pentru că îl iubește cu o iubire veșnică. Iar Împărăția Lui este ultima destinație a omului care reușește să intre în această taină a dragostei. Dumnezeu ne iese în întâmpinare și ne invită în casa dragostei, în acel „acasă” al Împărăției: vreau ca tu „să fii întotdeauna cu mine și ca toate ale mele să fie ale tale”...

Străin am fost și M-ați primit

Pr. **Marius Matei**

Laradoxal, filmul *Morgen* (2010, în regia și scenariul lui Marian Crișan) m-a făcut să înțeleg mult mai bine de ce Hristos Domnul a condamnat ipocrizia. Repetăm extrem de des cât de periculos este fariseismul, dar facem extrem de puțin pentru a scăpa cu adevărat de el. Dacă ar trebui să ajutăm un imigrant, am fi puși în fața unei importante alegeri. Ar trebui să aplicăm Evanghelia în viața practică. Riscul este major, ca orice discuție cu un necunoscut (care poate fi sfânt sau criminal). Când crudul Irod căuta să ia viața Pruncului, Fecioara Maria și dreptul Iosif au devenit imigranți în Egipt. Când Ierusalimul a fost înconjurat de oști - conform profeției Domnului - creștinii au devenit imigranți pe traseul Pella - Damasc. În istorie, creștinii au mereu imigranți, fie spre Lumea Nouă, fie spre cea veche. Acum sunt gazde și nu știu cum să reacționeze în fața acestei situații, dincolo de prejudecăți și de fobii.

Dacă singurul criteriu al Judecății va fi hrănirea celui flămând, sunt sigur că asta îi cuprinde în primul rând pe cei marginalizați, pe cei excluși, pe imigranți. Fără osânda că unii ar putea fi mai puțin corecți.

Un om simplu, precum Nelu din *Morgen*, este mai deschis în a ajuta un proscris nevinovat, pentru că nu are ce pierde, pentru că mai are omenie, pentru că nu își construiește scenariul din care el să iasă bine. Un astfel de personaj cred că era apostolul Petru, hotărât, energic și fără să se dea înapoi când un semen avea nevoie de ajutor, chiar dacă legea oamenilor are ambiguități. Obezitatea informațională la care este supus omul contemporan obturează altruismul și sporește panica, exagerând singularul.

Nimeni nu pleacă de acasă de prea mult bine. Motivele pot fi de multe feluri: economice, religioase sau sentimentale. Ori-cum ar fi, imigrantul are nevoie de ajutor. Se pare că ne temem de ei și nu îi hrănim. Dar cum vom răspunde la Final?! Ne temem pentru noi și pentru copiii noștri, doar pentru că nu avem credință și ne punem speranța doar în paradisul terestru. Unele articole pe această temă sunt cu adevărat înfricoșătoare. Vorbim despre porunca iubirii, dar găsim mereu scuze și motive, de cele mai multe ori pline de ipocrizie.

Avem nevoie de un șoc, pentru ca să ne trezim din amăgirea confortului și să ne rugăm mai mult pentru soluții, să scăpăm de orice formă de parvenire și să nu facem doar calcule omenești. Câtă vreme nu ne trezim, repetăm aceleași greșeli și ne consolidăm propriul infern. Este momentul să ne orientăm în labirintul vieții și să nu ne lăsăm manipulați, pentru a nu rătăci calea spre salvare și pentru a înțelege sensul pe care trebuie să îl dăm propriei existențe.

Un creștin continuă să promoveze speranța și optimismul, chiar dacă este invadat de știri negative. Un creștin nădăjduiește în viitorul mesianic, nu este un nostalgic deprimat care repetă fără noimă cât de bine era într-un *înainte* greu de identificat. Un creștin renunță la o parte din cumpărăturile făcute cu atât de multă migală, în favoarea celui lipsit, tocmai pentru a nu idolatriza materia și bunul trai.

Biserica se zidește prin ceea ce dă fiecare creștin. Numai că omul secolului în care trăim a pierdut reperul și se lasă amăgit de dorința de a face impresie în lume și de goana după succes. A uitat că Hristos niciodată nu îi va închide ușa în nas, ci îi va deschide, dacă el va bate la acea ușă. A uitat că nu trebuie să dovedească ceva. A uitat că nu trebuie să mai arunce vina pe altul. A uitat că face parte din cea mai narcisistă generație din istorie. Iar ca să uite că va muri, călătorește mult.

Totuși, omenirea a învățat ceva de la Hristos, ceva ce nu va uita niciodată. Primii creștini nu știau ce va urma, dar nu se îngrijorau. Le era suficient faptul că iubirea îi îndrepta spre Dumnezeu, îi unea cu Dumnezeu și îi menținea în Dumnezeu. Erau imigranți spre Împărăția promisă.

Adormirea Maicii Domnului – Paștele de vară

Protos. Visarion (Pașca)

Luna august este o lună specială pentru Biserica Ortodoxă, pentru că în ea sărbătorim două mari evenimente cosmice: primul este praznicul Schimbării la Față a lui Hristos, un eveniment care este legat, în mod indisolubil și existențial, de credința noastră sfântă, întrucât ne amintește de propria noastră transfigurare, de propria noastră schimbare, de relația noastră personală cu Mântuitorul Hristos. Iată ce cântăm în această zi: «În Muntele Taborului te-ai schimbat la față, Iisuse, și nor luminos întins ca un cort, pe apostoli cu slava Ta i-a acoperit. Pentru aceasta se uitau în jos la pământ, neputând să vadă strălucirea slavei celei neapropiate a feței Tale, Mântuitorule, Hristoase Dumnezeule, Cel ce ești fără de început. Cel care ai arătat atunci acelor lumina Ta, luminează și sufletele noastre» (Sedelnă de la utrenia praznicului).

Episodul Schimbării la Față a lui Hristos este relatat de către sfinții scriitori ai Noului Testament ca o minune care s-a petrecut pe muntele Taborului și prin care s-a descoperit măreția Dumnezeirii lui Hristos. Cei trei ucenici, împreună cu doi profeți ai Vechiului Testament, Moise și Ilie, au gustat din lumina sfântă și din energiile necreate ale Mântuitorului încă din această viață, purtând trup și fiind legați de cele pământești. Pe drept cuvânt noi, ortodocșii, prăznuim cu mult fast acest eveniment și teologhim cu rugăciune și bucurie și cu nădejde sfântă, pentru că Mântuitorul Hristos și-a descoperit Dumnezeirea, învățându-ne astfel că și noi putem deveni părtași darurilor slavei și cinstei celei cerești, pe care Dumnezeu le-a făgăduit celor care cred în El și care sunt mădulare ai Bisericii Sale și moștenitori ai Împărăției Sale.

Al doilea eveniment este praznicul Adormirii Maicii Domnului, adică mutarea la cer a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria. Această sărbătoare este precedată de paradize și rugăciuni, purtătoare de bucurie și de nădejdea în puterea credinței în Hristos, amintindu-ne totodată de legătura existențială a celor vii și celor morți cu Creatorul lor.

August este luna care joacă un rol extrem de important în viața Bisericii Ortodoxe creștine, deoarece, în această zi sfântă a praznicului Adormirii Maicii Domnului, laudă cu «tristețe bucuroasă» evenimentul morții, pe care îl încearcă nu numai omenirea cea păcătoasă, ci și sfinții, chiar și Preasfânta Maică a Domnului Hristos.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este precedată de o perioadă de post, de 2 săptămâni. La început durată postului Adormirii Maicii Domnului era diferită pentru creștini, cei din Antiohia posteau o zi, pe 6 august, în vreme ce la Ierusalim acest post ținea opt zile. Existau și creștini care posteau toată luna august, în vreme ce alții posteau în luna septembrie. Uniformizarea datei și a duratei postului a avut loc în sec. al XII-lea, la sinodul local din Constantinopol (1166), condus de patriarhul ecumenic Luca Crysoverghis. Aici s-a stabilit ca acest post să fie ținut începând cu 1 august și să se termine pe 15 august, ziua prăznuirii Adormirii Maicii Domnului.

Postul și sărbătoarea au pătruns la noi odată cu generalizarea cultului mariologic în Răsărit, prin secolul al V-lea. Românii i-au acordat o cinste deosebită, sărbătoarea fiind așteptată, după unele tradiții, cu aproape aceeași bucurie ca Paștele sau Crăciunul. De aceea, de fiecare dată când sărbătorim Adormirea Maicii Domnului este ca și cum am prăznuir Sfintele Paști: Paștele de vară. Un altfel de Paște ne pregătește Doamna de Dumnezeu-Născătoare: sfântă trecere „de la moarte la viață”, al doilea Paște, sfânt, fără prihană, dător de viață pentru neamul omenesc, fiindcă astăzi, cu adevărat, „sunt biruite hotarele firii”. Există frumoasa rânduială ca, împreună cu slujba Vecerniei, să se săvârșească în această perioadă a postului și cele două Paraclise ale Fecioarei Maria, iar în ajunul praznicului, Prohodul Maicii Domnului.

Sfânta slujbă a Paraclisului Maicii Domnului este unică, plină de preafrumoase sensuri duhovnicești. Este alcătuită din imne religioase, din care izvorăște mireasma credinței în Dumnezeu și a nădejzii sfinte că Acesta aude, primește și răspunde la suspinurile și strigătele de disperare ale omenirii neputincioase și păcătoase. Aceste imne ne amintesc că Maica lui Hristos este ocrotitoarea nebiruită a creștinilor, mijlocitoarea neclintită către Făcătorul, mângâietoarea celor necăjiți, doctorul celor bolnavi și grabnic ajutătoare. Rugăciunile și mijlocirile sfinților pentru neamul omenesc reprezintă spațiul și lucrarea sfântă la care participă, după har, prietenii lui Dumnezeu. O lucrare aparte o are Maica Domnului, care s-a învrednicit să primescă Dumnezeirea în pântecele ei și să-L nască, în mod tainic și mai presus de cuget, pe Fiul Cel Unul Născut și Cuvântul lui Dumnezeu, Care a pășit în istoria omenirii, așa cum ne învață sfântul evanghelist Ioan: „Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14).

Maica noastră, Biserica, ne amintește mereu de iubirea lui Dumnezeu pentru făpturile Sale și ne cheamă să o însoțim pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, învățându-ne și noi cu inimile la cer. Așa au făcut îngerii și sfinții apostoli, care, de la marginile pământului, s-au adunat în grădina Ghetsimani, pentru a lua binecuvântarea Maicii Domnului. Deci și noi să alergăm la Domnul Hristos, Mântuitorul și Izbăvitorul neamului omenesc, să-I înălțăm rugăciuni ca pe un miros de bună mireasmă duhovnicească, cerându-I să ne facă părtași slavei și Împărăției Sale cerești. S-o rugăm pe Sfânta Fecioară să mijlocească înaintea Domnului pentru noi, să aducă pace în sufletele noastre și să ne scape de grijile vieții, mai ales în această perioadă de încercare, în care șomajul și criza economică au lovit multe țări și popoare, creând tulburare și nesiguranță în societate și în familie, mai ales în rândul tinerilor, care încearcă să-și facă un rost în viață și să creeze un viitor mai bun, mai drept, mai liniștit și mai uman.

Preasfânta Maică Îl roagă pe Fiul tău Cel Unul-Născut pentru pacea a toată lumea, pentru familiile și copiii noștri, pentru cei bolnavi și cei săraci, pentru cei care sunt lipsiți de lucrurile elementare ale vieții, pentru cei din războaie, pentru cei roboți și pentru cei uitați de lume. Ea îi luminează pe cei ce ne conduc și pe toate popoarele și-i învață pe toți să aibă răbdare, să cultive dreptatea, pacea, bunăînțelegere, colaborarea și solidaritatea, îi protejează pe cei slabi și-i ajută pe orfani, pe văduve și pe toți cei care aleargă la ea pentru a găsi odihnă, mângâiere și răspuns la cererile lor zilnice. Ea-i face pe oameni să-și încredințeze viața Fiului său Celui Unuia-Născut, Care a adus pe pământ mană cerească și Evanghelia dumnezeieștii dragoste, pentru a ne împăca cu Tatăl și Creatorul nostru.

Într-adevăr, cât se bucură Preasfânta atunci când vede că luptăm din răpuzeri pentru mântuirea noastră! Ce liniște simte! Și ea însăși, cât de mult s-a trudit pe pământ, fără ca ceilalți să știe, deși, ca una ce era fără de păcat, nu era nevoie să o facă. S-a nevoit, însă, pentru a ne da nouă un exemplu de desăvârșită asceză. La Ghetsimani, acolo unde a locuit o vreme, s-au găsit după adormirea ei lespezile pe care ședea și se ruga și în care se făcuseră scobituri de la îngenuncherile și multele ei metanii.

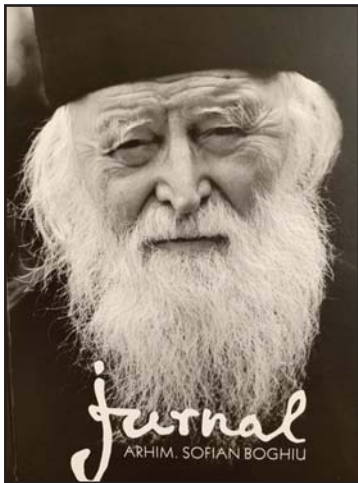
Să urmărim și noi ascultării ei desăvârșite, adâncii sale smerenii, lucrării ei duhovnicești tainice, rugăciunii sale arzătoare, privegheții continue pe care o săvârșea, dragostei ei dumnezeiești, privegheții neîntrerupte cu care se nevoia, durerii pe care a simțit-o ca pe o sabie în inima ei atunci când se afla sub Crucea Fiului ei.

În această perioadă, îi îndemnăm pe credincioșii noștri să meargă la Biserică și să cânte sfânta slujbă a Paraclisului. Să ceară din adâncul sufletului ajutorul și mângâierea Maicii Domnului, care întotdeauna aude și primește lacrimile și rugăciunile noastre, ducându-le în fața tronului ceresc al Domnului nostru Iisus Hristos. Să ne pregătim trupește și sufletește pentru a prăznuir «Paștele de vară» al ortodocșilor, participând la slujba paraclisului și la celelalte slujbe bisericești, și îmbogățindu-ne viața cu smerenie, post și rugăciune, cu taina Sfintei Euharistii și cu bucuria acestor sfinte zile de august.

Părintele Sofian, zugravul de suflete

Pr. Robert Kovacs

Lintr-un interviu acordat recent, cunoscutul profesor și psiholog clujean Mircea Miclea spunea că, în vremuri de criză, omul are nevoie de un plan, altfel spus să aibă un scop clar. Universitarul mai arată că, în general cei care au avut un scop clar, au traversat mult mai bine perioadele dificile precum detenția din perioada comunistă, lagăre

de concentrare etc.

Ei bine, un astfel de exemplu este părintele Sofian Boghiu. Stareț longeviv al Antimului, om duhovnicesc și pictor bisericesc, părintele Sofian a lăsat în urmă mai multe cărți, printre care am găsit și un jurnal, extrem de

util în această perioadă. De ce spun asta? Pentru că în momente de panică generală, așa cum sunt cele pe care le trăim în aceste zile, avem două opțiuni, fie ne lăsăm contaminați sufletește de emoțiile negative emane de mass media, fie ne concepem un plan care să ne ajute să ieșim cât mai sănătoși sufletește din criză.

Desigur, dintr-un astfel de plan, nu poate lipsi o lectură serioasă, ziditoare, însă lectura mai are și rolul de-a ne purta imaginația în lumi care ne fascinează. O astfel de fericită îmbinare este jurnalul părintelui Sofian Boghiu.

Apărut în anul 2019, la Editura Bizantină, jurnalul acoperă o perioadă istorică în care specifică era „tăcerea”, impusă de un regim potrivit oricărui fel de manifestare a spiritului creștin. Ei bine, potrivit editorilor, părintele ținea un jurnal atunci când călătorea. Și îi plăcea să călătorească. Fie că este vorba de pelerinaje la Locurile Sfinte, în Sfântul Munte sau e vorba de pictarea unor biserici din Liban, Siria sau Iordania, părintele are talent de povestitor și captivează atât prin acuratețea detaliilor, cât mai ales prin gingașia sufletească și curăția inimii. Cititorul va fi încântat de destăinuirile părintelui. Fără a se pune pe sine înaintea evenimentelor, părintele lasă loc personajelor sau chiar cititorului de a trăi împreună cu el vârtoarea sentimentelor.

Om fin și sensibil duhovnicește, părintele Sofian se folosea adeseori de o anumită exclamare când voia să sublinieze o neplăcere sau o atitudine cu care nu era de acord: „De!”.

„22 Iunie (...) Am luat din Tripoli un „service” pentru Mar-Iakub. Îi repet șoferului unde vreau să ajung. Pornim. Trece prin sate mici, prin locuri necunoscute de mine. Îi repet șoferului că vreau să ajung la Mar-Iakub. Mă asigură că are el grijă să ajung... După o altă oră de mers spune că aici este Mar-Iakub! Nu recunosc nicidecum această mănăstire! Mă întâmpină o maică maronită. Da, aici este mănăstirea Mar-Iakub, însă mănăstirea maronită! Șoferul ridică din umeri și pleacă acasă - el este din satul vecin. El m-a dus la Mar-Iakub. De!”

În alt loc, autorul descrie situația clericilor din spațiul libanez într-o încercare sinceră de a înțelege criza sacerdotală din Patriarhia Antiohiei: „Până în prezent, preotul ortodox din acest patriarhat a avut și are o situație foarte umilă. Majoritatea preoților nu au o cultură corespunzătoare, fiind recrutați dintre mecanici, cizmari, negustori. Pregătirea lor: cunoștințe elementare de catehism, tipic, muzică. Salariul: sub 100 de lire libaneze. Atribuțiile lor: slujbele din duminici și sărbători. La înmormântări, cununii, botezuri trebuie să fie invitat numaidecât mitropolitul. Absolut tot ce se face în parohie trebuie adus la cunoștința mitropolitului, numaidecât. Inițiativa și personalitatea preotului sunt anulate aproape în întregime. Aceste motive: umilința și sărăcia, lipsa de demnitate a preotului, toate contribuie la dezgustul pentru preoție.”

Călugăr de vocație, părintele surprinde adeseori prin atitudinea cu care înfruntă ispitele vieții sau modalitatea prin care înțelege să se lase în mâna Domnului. Altfel, ce-ar mai fi credința...? „20 Ianuarie Scrisoare de la Patriarhia Română: voi rămâne în Liban pentru pictura de la biserica Brumana. Voi lucra în contul salariului primit în țară, iar aici fără nicio plată. Dacă biserica sau altcineva ar binevoi să plătească ceva, banii vor fi expediți imediat la biserica românească din Ierusalim. Slavă Domnului! Mă voi conforma într-un totul!”.

Totuși, jurnalul părintelui Sofian rămâne o minunată lecție de viață pentru contemporani. El ne arată măsura cu care putem să ne păstrăm, chiar în vremuri de criză, limpezimea și discreția creștină. De asemenea, dacă mai era cazul, jurnalul de față ne arată că omul găsește în sine resurse de a se ridica deasupra istoriei, oricât de ostilă i-ar fi, și că, nicio persoană sau împrejurare, indiferent cât de ostilă i-ar fi, nu-l pot dărâma sufletește dacă el rămâne ancorat în „cuvintele vieții veșnice” (Ioan 6).

Lectură plăcută!

Părintele Arhimandrit Sofian Boghiu (7 octombrie 1912, Cuconești Vechi, județul Bălți - 14 septembrie 2002, Mănăstirea Antim) a fost un important duhovnic ortodox și pictor bisericesc român. A fost membru al mișcării „Rugul Aprins”, motiv pentru care a fost deținut politic între 1958-1964.

Ortodoxia muzicală

Dr. Eugen Adrian Truță

Moștenirea culturală provenită din elinizarea creștinismului este un fapt acceptat în toate mediile intelectuale. Macazul discuției despre ce va fi fost, ar trebui poate îndreptat înspre ce urmează să fie; sub lupa zilei: muzica bisericească.

Totul începe cu o poveste. În urmă cu mult timp, Corala Patriarhiei a cântat în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, iar cea clujeană în Catedrala Patriarhală, într-un schimb de amabilități muzicale ale unor formațiuni corale apropiate valoric (dacă nu forțez aprecierile). Era cert că ardeleanul din mine, obișnuit cu acorduri măsurate emoțional, uneori dulcege sau pe alocuri gravissime, asculta cu plăcere nedisimulată partiturile unor oaspeți care au preferat melodicități jucăușe și ușor suave. Cu plăcere și cu surprindere. De fapt, nu e prima dată când sensibilitățile ortopraxiei diferă. Departe de conținuturile luminos-mistice ale muzicii corale rusești, dar și de parfumul melismelor din Levant, ortodoxul ardelean preferă echilibristica melodică: fără arabescuri amețitoare, fără terremuri neinteligibile. Cineva spunea într-un elan patern că ar trebui să scoatem *Aida* din biserică, remarcă îndreptățită până la un punct, pentru că dincolo de spectacolul oferit de cele două corale amintite în debut, așadar dincolo de consumul artistic eliberator, există diferențe de metabolizare ale credinței.

Melodioasele linii sudice vorbesc despre un Cineva mângâietor, iertător, care împacă, acoperă pasiuni, pe când zigzagurile ultimative ale urbanității clujene descoperă intelectualismul, ascensiunile, complexele, revelațiile unei altfel de receptări. Două aspecte ale aceluiași, ar concluziona unii. Diferențele însă continuă și în lumea muzicii bizantine. Ritmicitatea psalticii athonite e vivifiantă și concurează cu plasticitatea guturală din deșerturile arabe încreștinate. *Tromos*-ul bucureștean solfegiază credința diferit de *Chivot*-ul ieșean, anglofonii creștini recuperează mistica isonului atât cât le permite emisia sonoră a limbii, iar grupurile psaltice din Transilvania (puține) par a duce o cruciadă a victimizării: n-au trecut în ciuda pasiunii feroce care le animă trilu(lilu) rile. Pe scurt, un tablou în care fiecărei sensibilități muzicale îi corespunde un punct de evoluție cultu(r)ală. Eu însumi nu pot bifa ca primă opțiune muzica psaltică în spațiul bisericesc local. Mă rog foarte bine pe *cunțană*, o variantă regională cu o istorie aparte, dar în acest studiu nu e vorba de a alege între M. M. (solistul incontestabil al *acastist-izării* laptopului) și Arvo Pärt, celebrul compozitor convertit la ortodoxie. Primul îmi produce dezechilibrul tensiunii arteriale, al doilea *acordează* sufletele. Altă cultură!

În fond, discuția e despre supraviețuirea Ortodoxiei.

Exemplul micilor parohii transilvane continuă șirul observațiilor noastre. Interiorul lor nu posedă ornamente exuberante sau estetizări (fals)aurifere, ci un bun simț casnic, fără kitsch, pictat, dar neîncadrat de rigorile bizantine. Deunăzi, am participat la o liturghie atipică pentru pravoslavnică rânduială liturgică. Oamenii s-au adunat în biserică la 09:30 duminică și au schimbat impresii până la ora 10,00 când Liturghia (fără a fi precedată de alte slujbe) a debutat exactissim și s-a încheiat la fel de precis la 12:00. Întreaga comunitate a cântat la unison aceeași partitură simplă, lipsită de ambiții extatice. Predica a fost socio-moralistă, nimic mistic. E ceva occidental în asta.

Ceea ce vreau să scot în evidență prin aceste aprecieri e ușoara apropiere de Occident a bunului ortodox care nu mai simte adevărul credinței ca pe o chestiune orientală. Dacă Revelația a cucerit lumea greco-romană acceptând elinizarea indirectă, poate e timpul să privim misiunea creștină cu ochi occidental. Depășind demonizările gratuite ale Apusului, vom putea accesa sensibilități sociale care să facă intermedierea credinței mai reală în ciuda faptului că orice credință religioasă va cuceri prin însăși calitatea ei interioară. Veridicitatea unei credințe precede excursul nostru prozeliț, dar care credință poate supraviețui prin / unor tehnici misionare ne-contextualizate?!

Occidentalizarea ortopraxiei s-ar traduce astfel prin temperarea discursurilor despre identitatea etno-cultică (temperarea nu înseamnă renunțare!), a cărei omogenitate întârzie să strălucească. E adevărat că *Ortodoxia înseamnă Liturghie*, dar completarea *Ortodoxia înseamnă Liturghie levantină* nu pare să ducă la o Biserică Universală.

Așadar, nu e vorba de vreo *perestroika liturgică*, ci de a credita același conținut dogmatic cu alte manifestări liturgice și discursive, onorabile și distincte.

Am venit, Măicuță...

O, Măicuță sfântă, cu drag am venit,
La tine, Măicuță, într-un loc sfințit.

Refren:

*Am venit, Măicuță, să Te mai vedem,
Să-ți spunem necazul care-l mai avem.*

Noi cu toți, din suflet, te rugăm așa
Scapă-ne, Măicuță, de ispita grea.

Roagă-Te, Măicuță, din cerul tău sfânt,
Câte greutăți sunt aici pe pământ.

Crime, omoruri multe și mari întâmplări,
Boli, măicuță, multe, fără vindecări.

Tineretea-i mare, tare-nfloritoare,
De credință, maică, nu e iubitoare.

Merg către pierzare, ca neștiutori,
Și nu-ți cer, măicuță, al tău ajutor.

Ei nu vor să creadă că tu le ești mamă,
Mângâierea celor ce cu drag te cheamă.

Însă noi, măicuță, te rugăm așa,
Nu-i lăsa să piară în durerea grea.

Roagă-te, măicuță, pentru-al tău popor,
Care strigă-ntruna pentru ajutor.

Toată bucuria din lume-a pierit
Și vine deasupra Fiul tău iubit.

Maică Precurată, roagă-te mereu
Pentru lumea-ntregă, pentru neamul tău.

Jurnal, decembrie 1996

Dr. Nicoleta Pălimaru

3 dec. 1996

Am trecut pe la IPS Bartolomeu să-i duc câteva cărți. Pe birou se odihnea obișnuita cafea în ceșcuța dantelată. Părintele a avut răgazul să discute cu mine despre poezie, pășind parcă într-o altă dimensiune, care-l transfigura, iar eu, ca ascultător, simțindu-mă învăluită. Cred că în acel moment am conștientizat puterea poeziei, ce echivalează cu starea de rugăciune, sălășluită

într-un suflet dedicat cu totul lui Dumnezeu. Mi-a dăruit cu autograf volumele *Geneze* și *Anamneze*: „Ia-le tu. Mie nu-mi mai trebuie. Știi ce să faci cu ele”. Mi-a precizat totodată că știe sentimentul cu care a scris fiecare poezie. Pornind de la Goethe, am dezbătut problema pactului cu diavolul, cu exemple din antichitate.

„Cu Dumnezeu poți face un vot (în sens de făgăduință), nu un pact”, a spus IPS Bartolomeu. Atunci mi-a venit în minte votul Sfintei Maria Egipteanca. Sunt părinți filocalici care folosesc sintagma „a face un târg cu Dumnezeu”.

Mi-a citit prefața la *Cartea lui Iov*, apărută la editura Anastasia și a cărei lansare va fi peste câteva zile. Vorbea despre expresiile „a fi robit prin iubirea lui Dumnezeu și prin libertate”.

La atelierul biblic va mai avea de lucru câțiva ani buni. Avea de făcut și corectura la *Pastorală de Crăciun*.

La un moment dat, amintea de propunerea unui regizor de a-i pune în scenă piesa *Du-te vreme, vino vreme!* Când l-am întrebat de ce nu i se joacă piesa *Hoțul de mărgăritare*, pe care o consider de o profundă actualitate, prin explorarea relației Tată-fiu, chiar dacă a fost scrisă în anii '50, mi-a dat un răspuns demn de Pateric: „Îmi cunosc măsura”.

„Cu sănătatea o duc bine”, a fost observația părintelui la plecare.

În drum spre casă (gazda din cart. Gheorgheni) mă gândeam de ce citea cu atâta voluptate părintele Nicolae Steinhardt romane polițiste și mi-am răspuns că probabil transfera detectivii și intrigă din câmpul social în cel duhovnicesc, acoperind totul cu dragoste.

6 dec. 1996

S-au lansat azi, în prezența Înaltpreasfințitului Bartolomeu, T. Baconsky, prof. Aurel Codoban, a părintelui Ioan Chirilă și a unui public numeros, *Cartea lui Iov*, tălmăcită de IPS Bartolomeu, și cartea de eseuri a lui T. Baconsky, *Iacob și îngerul*. Am reținut exprimarea plină de căldură a IPS Bartolomeu privitoare la persoana lui T. Baconsky: „relația părinte duhovnicesc-ucenic sau tată-fiu”.

9 dec. 1996

Am fost cu mama la IPS Bartolomeu. Sosise în vizită la mine și a trecut și pe la IPS Bartolomeu cu un buchet de flori, „din partea Moldovei”. Am stat o oră.

M-a întrebat din capul locului cum mi s-a părut lansarea din 6 decembrie. I-am răspuns că s-au punctat lucruri interesante teologic și cultural. El a făcut câteva observații.

Am discutat despre dreptul Iov. Eu susțineam că Iov nu a suferit în zadar, deoarece a câștigat sfințenia, iar părintele sublinia că Dumnezeu i-a ajutat pe cei trei prieteni prin mijlocirea lui Iov. Deci, rugăciunea de mijlocire. Soția lui Iov i-a cerut acestuia să-L blesteme pe Dumnezeu și, a adăugat IPS Bartolomeu, „să-L blesteme și să moară”.

Spunea că există un rău moral, nu doar unul metafizic după cum remarca prof. A. Codoban, pomenind scurte secvențe din perioada detenției, în perioada căreia părintele Anania a cunoscut răul sub toate fațetele lui.

Se mândrea cu ucenicul său, Teodor Baconsky. „Mândria nu trebuie comparată cu vanitatea, ea fiind a prostului. Există o mândrie vecină cu demnitatea”, preciza IPS Bartolomeu. Era încântat de ideea că T. Baconsky poate deveni ministrul cultelor. Chiar citea un articol de-al lui din revista *Dilema*, atent desfășurată pe birou.

Părintele avea argumente imbatabile contra celor susținute de Petru Creția despre pariul dintre Dumnezeu și Satana.

Mi-a dat să fac câteva aprecieri la o teză de licență a unei absolvente din București, secția Teatologie, Simona Macovei-Moțoc, intitulată *Viața ca o taină a treptelor. Valeriu Bartolomeu Anania*, sub îndrumarea conf. dr. Elisabeta Munteanu, semnatarea unor texte despre teatrul lui Valeriu Anania.

Ne mai spunea că la T. Baconsky pipa „nu e un viciu, ci un lux. Viciu e doar țigara. Și Eliade trăgea din pipă”.

Spre finalul întâlnirii l-am întrebat ce crede despre relația dintre operă și scriitorul convertit, iar părintele a răspuns că în acest caz există și nu prea o relație a celui convertit cu propria operă.

Ne-a recitat versuri – ca odinioară la Văratec – din Ion Minulescu.

La plecare mi-a amintit că acum e momentul să citesc, pentru că mai târziu îmi pierd patima cititului și nu voi mai avea timp.

Când am ieșit de la IPS Bartolomeu, aveam senzația coborării din tabloul lui Velasquez, *Meninele* (pomenit de prof. Mircea Muthu la cursurile de teoria literaturii), atât de încărcată eram.

Cum îmi poate revitaliza Teologia proiectul de viață? (II)

Interviu cu Preacuvioșia Sa Arhim. Teofil Tia, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, realizat de către Cătălin Băraian.

(continuare din numărul anterior)

Cătălin Băraian: - Părinte Arhimandrit, ne aflăm în preajma examenelor din cadrul Sesiunii de vară sau, după caz, în pragul examenelor de Licență sau Disertație, urmând curând și examenele de admitere pentru anul universitar viitor. Care este oferta educațională pentru viitorii studenți ai Facultății?

Arhim. Teofil (Tia): - Facultatea noastră oferă celor interesați maximul posibil, mai exact spus, toate specializările teologice din nomenclator la ciclul „Licență”, vreo șapte la ciclul „master” și cam douăsprezece la nivel doctoral. **Recurgem la o exprimare aproximativă** întrucât în anumiți ani universitari nu activăm la etajul masteral toate specializările acreditate, ci **ne ghidăm după interesul candidaților**. Bunăoară, anul trecut nu am activat masteratul „Ortodoxie Românească și Viață Liturgică”, preferințele masteranzilor canalizându-se spre „Geopolitica Religioasă”. Acum doi ani, opțiunile au fost cam inverse. Aici există o anumită flexibilitate, pentru a respecta interesul, pasiunile, domeniile de interes ale candidaților.

O atenție sporită acordăm însă **interdisciplinarității și transdisciplinarității**. Avem masteratul în „Consiliere și Asistență Psiho-Socială”, care vine în întâmpinarea unui gol resimțit atât în Teologie, cât și în Psihologie. Privind lucrurile din perspectiva experților, nu ne este greu să observăm un deficit sau o criză de orientare în anumite sectoare sau subdomenii ale unor științe. Bunăoară, **soarta Psihologiei ca știință va fi tot mai mult condiționată de modelul antropologic pe care-l va asuma sau credita**. Științele sunt în interconexiune (văzută sau subterană) precum vasele comunicante. Practica psihoterapeutică se fundamentează pe un model antropologic, adică e condiționată de o antropologie. Teologia însăși furnizează mentalului colectiv o viziune antropologică. Dacă psihologia va promova un model incompatibil cu cel al teologiei, se va produce, lent dar sigur, o schizofrenie în viața publică. Contează enorm care ne sunt convingerile adânci, care e orientarea de fond a ființei noastre și a culturii în care trăim.

Pe de altă parte, Teologia, mai ales la capitolul „Pastorală”, are nevoie să cunoască **metode postmoderne de comunicare și de acces la inima omului**, adică la etajul emoțional al beneficiarului, fără de care Dumnezeu însuși poate fi perceput ca **rece și distant**. Preotul trebuie să cunoască **oferta de comunicare pe care o face Psihologia, Pedagogia și Sociologia**.

De aceea pregătim încă două masterate, unul intitulat „**Construind familia funcțională**” și un altul „**Experiența întâlnirii cu Dumnezeu din perspectivă interconfesională și inter-religioasă. Spiritualitate Ortodoxă și Dezvoltare Personală**” ambele cu o pronunțată notă transdisciplinară. Familia funcțională este familia, în care toți membrii sunt împliniți launtric, iar copiii se formează corect pentru viață. Care sunt regulile unei astfel de micro-comunități? Aceste masterate se adresează, cu generozitate, și ne-teologilor. Ultimul îi va avea ca „tutore” pe Înaltpreasfințitul Mitropolit și pe Preasfințitul Benedict, specialiștii noștri în Spiritualitate Ortodoxă.

La nivel de licență cea mai mare noutate o constituie **specializarea „Vitalii” de la Artă Sacră**, care este unică în România și care cred că **va entuziasma mulți beneficiari**: e vorba de vitalii artistice iconografice sau florale, destinate nu doar spațiului sacramental al Bisericii, ci **arealului cotidian al vieții: vitalii pentru living, pentru antreul casei**, ele revărsând în încăperea o **lumină colorată, filtrată strate-**

gic. Sunt realizări profesionale care schimbă atmosfera într-o casă și reușesc să **imprime sentimentul prezenței sacralului mai mult decât o face, poate, simplă icoană pictată pe lemn sau o litografie**. Primim deci la această specializare pe toți cei care doresc să se specializeze în această tehnică.

C.B.: - În cadrul Facultății știm că funcționează și Școala Doctorală „Isidor Todoran”, care primește studenți dornici a aprofunda învățătura de credință creștină la nivel de doctorat. Ce ne spuneți despre aceasta?

Arhim. Teofil (Tia): - Vom spune că la acest etaj de formare, de vârf, Clujul stă foarte bine, având 12 culoare de cercetare doctorală, și încurajăm deschiderea a încă cinci, în viitorul apropiat: în Teologie Dogmatică, în Misiologie și Ecumenism, în Teologie Socială, în Restaurare Patrimoniu Artistic, în Tehnica Artistică a Vitraliului Religios.

C.B.: - Dacă am vorbit de studenți și absolvenți ai tuturor ramurilor de teologie prezente în Facultate, vă întrebăm acum, pragmatic vorbind, care este absorbția pe piața muncii a absolvenților?

Arhim. Teofil (Tia): - Deși puțini știu de această maximă performanță, specializarea „Artă Sacră” are absorbție 100% în piața muncii, în măsura în care absolvenții se decid să o practice consecvent, în sensul în care, dacă nu se integrează în echipe de pictură de biserici sau de restaurare, optează pentru propriul PFA, care le facilitează o muncă la domiciliu, structurată după propriul ritm de activitate. În general, acești artiști iconari au comenzi în avans pentru vreo 1-2 ani de zile.

Secția „Pastorală”, în schimb, pregătește pe viitorii preoți.

În general, hirotoniți sunt cam 35 de tineri pe an în eparhia noastră, iar licențiați sunt cam 50 pe an. O parte merg însă în eparhiile din jur, astfel încât putem conchide că și la această specializare absorbția este foarte, foarte bună.

Secția „Didactică”, în schimb, este o „Pastorală” în miniatură, în sensul că ea cuprinde aproape toate materiile de la Pastorală, dar într-o manieră condensată, punând un accent explicit pe partea pedagogică, pe arta comunicării către copii a științei religioase, pe formarea celor tineri. Aici, noi recomandăm **conjugarea ei cu o specializare filologică sau de psiho-pedagogie, în sistemul „dublă licență în patru ani”,** pentru o mai robustă reparație interdisciplinară și pentru o viitoare titularizare pe o catedră policromă, fapt ce elimină nevoia unei navete între două școli.

În privința „Teologiei Asistență Socială” putem afirma că există o **simetrie cu specializarea „Medicină Militară”**. Deși există multe universități de medicină și farmacie în România, Ministerul Apărării, Armata, și-a păstrat strategic o specializare proprie, paralelă cu cele „civile”, având argumente incontestabile: Armata trebuie să își aibă medicii ei, cu o pregătire focalizată pe urgențele din perioadele de conflict armat sau pentru intervențiile de suport ale celor civile în perioada de pace. Cam așa a făcut și Biserica: și-a păstrat această specializare pentru că **tinerii absolvenți de Teologie Asistență Socială au mult mai consolidată componenta motivațională**, nu sunt simpli funcționari ai statutului, ci își practică meseria din convingere religioasă, fac totul din vocație, și de aceea sunt mult mai bine cotați pe piața muncii.

A face **milostenie într-o manieră profesionistă** este o mare necesitate în lumea de astăzi, care se confruntă cu

structuri ale sărăciei ce nu pot fi demolate doar prin milostenie individuală. Meseria aceasta poate aduce **multe satisfacții profesionale** pentru cei implicați launtric în practicarea ei.

C.B.: - Părinte Decan, Facultatea de Teologie Ortodoxă este o facultate preponderent pragmatică sau mistică? Care ar fi aspectele care o aseamnă, dar și cele care o deosebesc de facultățile laice?

Arhim. Teofil (Tia): - Am anticipat răspunsul la această întrebare... E sugestiv dictonul latin „Ora et labora!”. Rugăciunea va naște acțiune, iar acțiunea (sau practica) vor predispuce la rugăciune. **Munca poate deveni rugăciune dacă o faci cu dragoste de semeni**, gândindu-te permanent la bucuria beneficiarilor, iar **rugăciunea consistentă și competent realizată va fi un motor permanent al acțiunii exterioare**.

Facultatea de teologie este însă singura care marșează foarte mult pe culoarul psiho-emoțional, propunând tinerilor o **formare holistică, integrativă, de ansamblu, fără a derapa exclusiv pe versantul cognitiv-cerebral**. Lumea noastră înregistrează o hipertrofiere a raționalului. E similară, întrucâtva, copilului bolnav de hidrocefalie: capul de dezvoltă enorm, dar patologia e incontestabilă. Lumea noastră euro-atlantică cunoaște o dezvoltare colosală a raționalului, dar emoționalul rămâne nedezțelenit și neprelucrat corespunzător (doar Biserica o mai face). Dar, „rațiunea este sluga emoțiilor!” – știm

aceasta de la David Hume. O minte nedisciplinată moral va găsi infinite argumente pentru a urî, nu pentru a iubi, pentru a-l distruge pe semen, nu pentru a-l prețui. **Teologia ne creează și consolidează dispoziția de a iubi**. Și doar iubind putem deveni fericiți. Nu este altă cale de acces la fericire. Aceasta este una din certitudinile fundamentale ale Ortodoxiei și ale creștinismului în general.

Noi punem un accent special pe cei care sunt **absolvenți ai unei alte facultăți**, căci aceștia din start

beneficiază de un anumit avans pe culoarul rațional, sunt deja consolidați în această direcție și putem **să ne concentrăm pe versantul psiho-emoțional și mistic-spiritual al existenței lor**. Mistica adevărată este întotdeauna bine vertebrată rațional. Simțim cu gândirea și gândim cu simțirea. De aceea, cei aflați la a doua licență beneficiază de un statut aparte în școala noastră, sunt un departament care beneficiază de anumite facilități, întrucât deja au trecut prin rigorile unui sistem și au nevoie de **un traseu formativ individualizat, special**.

Tot un statut aparte au cei din diaspora, care deja sunt integrați într-o comunitate parohială locală și au un duhovnic propriu în țara de adopție. Și pentru ei propunem **demersuri curriculare adaptate condiției lor**.

În schimb, un **specific inconfundabil îl are „Universitatea Vârstei a III-a”**. Aceasta cuprinde vocațiile așa-zis „tardive”, respectiv pe cei care și-au consumat o mare parte din viață în alte sectoare de viațuire, și pe parcurs și-au re-ierarhizat prioritățile și au optat pentru o reșezare pe scara valorilor. Și pentru ei avem o abordare personalizată. În ectenia din cultul sacru avem frumoasa expresie: „...cealaltă parte a vieții noastre”, adică se face referință la segmentul care ne-a mai rămas de trăit, căci avem percepția interioară că am trecut de jumătatea vieții; ei își găsesc o minunată „reșezare” interioară, studiind Teologia.

O nouă ediție a lucrării Părintelui Profesor Alexandru Moraru: Învățământul Teologic Ortodox Universitar clujean (1924-1952)

Pr. lect. univ. dr. Cosmin Cosmuța

U puțin timp în urmă a apărut, cu arhierasca binecuvântare a ÎPS Andrei Andreicuț, cartea Pr. Prof. Dr. Alexandru Moraru, *Învățământul Teologic Universitar Ortodox din Cluj (1924-1952)*, ediția a II-a – revăzută și adăugită –, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2020, 488 p., cu ilustrații.

După cum mărturisește însuși autorul, apariția celei de a II-a ediții a lucrării mai sus menționate s-a impus ca o cerință stringentă, deoarece, la câțiva ani de la ieșirea de sub tipar a primei ediții (la Presa Universitară Clujeană, 1996, 373 p.), semnatarul volumului a descoperit într-un seif din fier de la Centrul Eparhial clujean mai multe documente referitoare la Vechiul Institut Teologic Ortodox din Cluj (1924-1952): „...matricolele întregii perioade menționate, condici de procese verbale, registre de prezență, registre de înmatriculare, de la unele examene ale studenților teologi, registre cu diplome de absolvire (absolutoriu) sau cu diplome de licență ș.a.” (p. 19), ascunse aici de ochii autorităților comuniste.

Ca urmare a descoperirii acestor documente a fost posibilă corectarea unor nume și date eronate: s-au îmbunătățit unele bibliografii ale cadrelor didactice, s-a realizat o statistică a studenților teologi, pe ani universitari și pe sexe; au fost înlocuite unele statistici, întocmite inițial pe baza unor documente edite, fiindcă nu mai corespundeau cu datele din nou-descoperitele documente; s-au prezentat, după documente, examenele de licență ale studenților teologi, cu rezultatele obținute, pe perioada 1949-1952; au fost îmbogățite notele subsidiare și completată în mod semnificativ Bibliografia generală, iar fotografiile cadrelor didactice au fost așezate la finalul volumului.

În continuare vom da și câteva date despre structura și conținutul acestei lucrări. În partea de început semnalăm o *Lămurire la ediția a II-a*, în care autorul arată care sunt completările și plusurile față de prima ediție. Atrage atenția aici, fiind și de mare importanță științifică, descoperirea (față de prima ediție) a unui număr de noi documente referitoare la tema tratată, lucru ce a permis autorului să corecteze anumite informații și să le întregască pe cele vechi.

Intrând în conținutul propriu-zis al volumului, întâlnim un prim capitol care realizează o privire generală asupra problemelor învățământului teologic ortodox din mediul transilvănean, de-a lungul timpului.

Cel de al doilea capitol, intitulat chiar *Istoricul învățământului teologic ortodox din Cluj (1924-1952)*, evidențiază în trei subcapitole cele trei etape ale existenței instituției școlare clujene: „Institut Teologic” în primul an de funcționare (1924-1925), „Academie Teologică” în cea mai mare parte a activității (1925-1948) și în ultimii patru ani, cei ai regimului comunist, „Institut Teologic de grad universitar” (1948-1952), până la momentul desființării lui de către autoritățile timpului.

Capitolul al patrulea înfățișează probleme de ordin administrativ și gospodăresc, legate de spațiile în care se desfășura procesul de învățământ, rugăciunea studenților, internat, cantină, ori de personalul administrativ.

Capitolele III, V și VI se ocupă de profesorii și studenții teologi, cu bibliografiile și activitatea științifică în cazul celor dintâi, cu cercuri și societăți studențești, cu examene de absolvire sau licență pentru cei din urmă. Remarcăm aici în mod deosebit figurile acelor cadre didactice care și-au jertfit viața în temnițele regimului comunist: Pr. Prof. Dr. Liviu-Galaction Munteanu, Pr. Prof. Dr. Alexandru Filipașcu, Pr. Prof. Dr. Ilarion Felea, Pr. Dr. Florea Mureșanu, sau pe ale celor care au reușit să supraviețuiască regimului de detenție: Pr. Prof. Dr. Petru Suci, Pr. Lect. Ioan Bunea, Pr. Prof. Dr. Ioan Pașca, Pr. Simion Curea, Prot. Pavel Șendrea, Prot. Gheorghe Noveanu. Toate sunt personalități care își găsesc locul binemeritat în galeria dascălilor de seamă ai învățământului teologic clujean.

Volumul este încheiat de o parte foarte consistentă de anexe care cuprind liste cu studenți, absolvenți, licențiați, regulamente, procese verbale și, bineînțeles, o serie de imagini vechi, după care urmează o listă de Bibliografie selectivă, ce se întinde pe nu mai puțin de 16 pagini.

Având în vedere cele de mai sus, putem afirma fără teama de a greși că volumul la care facem referire are o importanță deosebită, valorificând la maxim fondul documentar referitor la învățământul teologic universitar ortodox din Clujul anilor 1924-1952, fiind totodată și rodul strădaniilor autorului de a identifica, a scoate la lumină și a pune în circuitul științific a unui număr de noi documente inedite, care au avut darul de a aduce clarificări și un plus de acuratețe informației oferite de prima ediție a lucrării. Demersul științific este cu atât mai semnificativ, cu cât aparține tocmai celui ce a inițiat reînvierea învățământului teologic ortodox la nivel universitar, la puține zile după căderea regimului comunist din România, în decembrie 1989. După cum se știe, în toamna anului 1990 vechiul Institut Teologic Ortodox de grad universitar își deschidea din nou porțile celor ce doreau să studieze teologia, pentru ca după doi ani să devină Facultate de teologie în cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, inaugurând o nouă etapă în viața instituției de învățământ, etapă care, la rândul său, numără astăzi aproape 20 de ani de activitate.

În încheiere mai dorim să menționăm că apariția volumului *Învățământul teologic universitar ortodox din Cluj (1924-1952)* a fost posibilă datorită sprijinului acordat în cadrul unui mai larg proiect editorial de o altă instituție de cultură, Biblioteca Județeană „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud.

În concluzie, salutăm apariția volumului și-i îndemnăm pe cei interesați de probleme de istorie a învățământului teologic ortodox să-și îndrepte atenția spre el, cu toată încrederea.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, iulie 2020

În perioada 1-7 iulie 2020 s-au desfășurat examenele de finalizare a studiilor. În urma probei de evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate și a susținerii tezelor de licență, ambele desfășurate on line, au fost declarați licențiați în Teologie 57 de absolvenți ai specializării Teologie Ortodoxă Pastorală, 6 ai specializării Teologie Ortodoxă Didactică, 10 ai specializării Teologie Ortodoxă Asistență Socială și 15 ai specializării Artă Sacră. De asemenea, prin susținerea disertațiilor au încheiat studiile ciclului de Master 52 de absolvenți ai programelor de studii la acest nivel. Toți aceștia au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă, în Catedrala Mitropolitană, marți, 7 iunie 2020, după slujba de Te Deum, săvârșită de îndrumătorul de an al absolvenților promoției 2020, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii doctorale „Isidor Todoran”. Momentul solemn s-a desfășurat în prezența corpului profesoral al școlii și a ÎPS Sale Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei, care a adresat celor prezenți un cuvânt de învățătură. Evenimentul s-a desfășurat cu respectarea îndrumărilor bisericești și a regulilor impuse de autorități în perioada stării de alertă, ca urmare a măsurilor de prevenție și limitare a răspândirii coronavirusului.

În cadrul Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă a UBB a avut loc susținerea următoarelor teze de doctorat: - 13 iulie 2020: *Explorări în gândirea muzicală de factură religioasă a compozitorului Sabin Drăgoi* a d-lui Mircea Sturza, elaborată sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, la specializarea Muzică bisericească și Ritual; - 13 iulie 2020: *Părintele profesor Constantin Galeriu - predicator, omilet și pedagog* a d-lui Andrei Emanuel Radu elaborată sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Vasile Gordon, la specializarea Omiletică și Catehetică; - 13 iulie 2020: *Importanța omiletică a Cazaniilor românești* a pr. Emanuel-Cristian Vidican elaborată sub îndrumarea Pr. prof.

univ. dr. Vasile Gordon, la specializarea Omiletică și Catehetică; - 14 iulie 2020: *Teologie și politică în Europa unită azi* a pr. Sorin-Viorel Buș, elaborată sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr., la specializarea Istoria Bisericească Universală; - 14 iulie 2020: *Consilierea pastorală în arealul penitenciar* a pr. Alexandru Fleșer elaborată sub îndrumarea Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, la specializarea Teologie Pastorală.

În perioada 9-22 iulie 2020 s-a desfășurat examenul de admitere la Facultatea de Teologie Ortodoxă, nivel licență și master. Între 9 și 15 iulie a avut loc înscrierea candidaților, în ziua de 16 iulie interviul motivațional, organizat în regim *on-line* (pentru candidații la specializările Teologie Pastorală, Teologie Didactică, Teologie Asistență Socială și Artă Sacră).

Pentru admiterea la studiile de master, la fiecare dintre cele patru programe de studii evaluarea candidaților s-a făcut pe baza unui proiect de cercetare.

Sesiunea a II-a va avea loc în perioada 7-15 septembrie 2020. Sunt scoase la concurs următoarele locuri: Teologie Pastorală - 20 de locuri cu taxă, Teologie Didactică - 2 locuri bugetate și 10 cu taxă, Teologie Asistență Socială - 1 loc bugetat și 9 cu taxă, Artă Sacră - 7 locuri bugetate și 8 cu taxă, pentru nivel licență, iar pentru nivel master: Artă Sacră - Conservarea, Restaurarea și Crearea Bunurilor Culturale - 4 locuri bugetate și 10 cu taxă, Bioetică - Morală, Etică și Deontologie - 3 locuri bugetate și 10 cu taxă, Consiliere Pastorală și Asistență Psihosocială - 8 locuri bugetate și 7 cu taxă și Istoria Religiiilor. Geopolitica Religiiilor monoteiste (Creștinism, Iudaism, Islam) - 4 locuri bugetate și 10 cu taxă.

În data de 9 septembrie 2020 se va desfășura examenul de admitere la Școala Doctorală de Teologie „Isidor Todoran” a Facultății noastre, la următoarele specializări: *Spiritualitate Ortodoxă* (ÎPS Pr. prof. univ. dr. Andrei Andreicuț), *Muzică bisericească și Ritual* (Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu), *Teologia Vechiului Testament, cu elemente de Arheologie biblică și Limbă ebraică clasică* (Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă), *Misiologie și Ecumenism* (Pr. prof. univ. dr. Valer Bel), *Istorie Bisericească Universală* (Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb și Pr. conf. univ. dr. Gabriel Gârdan), *Studiul Biblic și exegetic al Noului Testament* (Pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană), *Omiletică și Catehetică* (Pr. prof. univ. dr. Vasile Gordon), *Teologie Pastorală* (Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia), *Morală Creștină* (Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie) și *Drept Canonic* (Pr. conf. univ. dr. Patriciu-Dorin Vlaicu). Amănunte despre sesiunea de admitere din septembrie sunt disponibile pe pagina de internet a facultății: www.ot.ubbcluj.ro.

În noaptea de vineri spre sâmbătă, 17-18 iulie 2020, Preasfințitul Părinte lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, a săvârșit Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor restrâns de preoți și diaconi, la Capela Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, cu prilejul pomenirii Sfântului Mucenic Emilian de la Durostorum.

La 20 iulie 2020, în ziua în care Biserica noastră face pomenirea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul, Mănăstirea Toplița din Episcopia Covasnei și Harghitei și-a prăznuit hramul. Sf. Liturghie a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei în curtea lăcașului de cult, păstrându-se măsurile de distanțare fizică impuse de autorități. Răspunsurile au fost date de corul de cameră „Psalmodia Transilvanica”, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În ajunul sărbătorii, duminică seara, 19 iulie, a fost oficiată slujba Privegherii în cinstea Sfântului Proroc Ilie. La finalul slujbei, Pr. prof. Vasile Stanciu le-a adresat credincioșilor prezenți un cuvânt de învățătură.

În perioada 20-31 iulie 2020, studenții-doctoranzi Ionuț-Eugen Chifa și Daniela-Luminița Ivanovici au participat la programul doctoral „Osijek Doctoral Colloquium” organizat on line de Evangelical Theological Seminary din Osijek (Croatia).

În data de 31 iulie 2020 a avut loc concursul pentru ocuparea postului didactic de conferențiar universitar la disciplinele: Aspecte fundamentale ale antropologiei creștine; Creștinismul. Repere istorice și doctrinare; Teologie dogmatică ortodoxă III; Teologie dogmatică ortodoxă IV. S-a înscris și a promovat examenul: Pr. lect. univ. dr. Grigore-Dinu Moș.

Dr. Dacian But-Căpușan

Puțină demonologie

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

ontinuând privirea din perspectivă teologică asupra evenimentului care a afectat întreaga planetă, se cuvine să ne amintim că molima care ne-a copleșit a fost definită de mulți ca o operă a diavolului, afirmație fără teme. Și vom vedea de ce. Mai întâi, se cuvine să ne reamintim de o reacție a episcopului Iosif Gafton, care a condus vreme de 40 de ani Eparhia Râmnicului, contopită din 1948 cu Episcopia Argeșului. Auzindu-l pe un oficial local al regimului că drăcuiește, l-a făcut atent spunându-i: „*Dragă domnule, dacă dumneata recunoști existența demonului, nu mai ești ateu cum pretinzi, întrucât recunoști implicit și existența lui Dumnezeu, Care l-a creat pe demon.*”

Desigur, Dumnezeu nu l-a creat ca atare pe cel ce s-a răzvrătit împotriva Sa; acesta a fost mai întâi înger și din „*boier al Cerului*” – cum îi numește *Patericul* pe îngeri – a devenit „*boier al Întinericului*”. De altfel, profetul Isaia îl deplânge pe Lucifer: „*O, cum ai căzut din Cer, fecior al dimineții!*”.

Este adevărat, după cum ne spune Sfântul Serafim de Sarov, că puterea demonilor este foarte mare și ar putea produce mult rău, însă ei sunt ținuți în frâu de către Dumnezeu. Nu ar putea produce o calamitate precum aceea pe care am trăit-o recent și care nu s-a terminat. Molima aceasta este mai degrabă de la Dumnezeu, precum au și spus ierarhi ai Bisericii noastre, și e cazul să ne amintim că atitudinea lui Dumnezeu față de om poate fi punitivă, profilactică sau educativă. De cele mai multe ori, „*războiul nevăzută*”, adică lupta cu vrăjmașul omenirii, zis și „*Domnul acestei lumi*” – adică al lumii terestre – este la nivel personal. Mari intervenții în istorie ale lui Dumnezeu, precum Potopul sau zădărnicierea construirii Turnului Babel, sunt în mod declarat de origine divină. Să nu uităm că Dumnezeu este proniatorul lumii.

Există o vastă literatură, îndeosebi patristică, legată de ceea ce numeam mai sus „*războiul nevăzută*”. Trebuie să reținem că dracii lucrează cu „*materialul clientului*”. Într-un celebru exemplu, când o predicție a Sfântului Antonie cel Mare se împlineste, iar ucenicii săi rămân muți de admirație, întrebând fiind cum a reușit să prezică cele întâmplate, ca să-i dezvețe de gustul unui ocultism sui-generis, marele ascet le-a zis: „*De unde am știut? Dracii mi-au spus!*”.

Că demonii lucrează și speculează „*materialul clientului*”, ne-o arată o afirmație a Sfântului Ignatie Briancianinov: „*Demonii, văzând că luăm aminte la vise, se silesc să ne facă visele cât mai interesante, iar în noi să stârnească o mare atenție față de aceste năluciri... Cel ce crede visele este asemenea celui ce aleargă după umbra sa și încearcă să o prindă.*” Un alt Sfânt Părinte susține pe bună dreptate că dracii te confirmă în măsura în care consimți la colaborare: de pildă, dacă crezi într-o banală superstiție, de genul „*căzându-ți din mână furculița, înseamnă că va veni în casă o femeie*” și tu crezi în acest eres, atunci chiar o femeie te va căuta.

Mai trebuie amintit un lucru pe care puțini îl știu: la sfârșitul veacurilor, omul va ține scaun de judecată pentru îngerii căzuți.

Să mai dăm un exemplu de lucrare a întunecaților citându-l pe Maxim Mărturisitorul: „*Dracii sau ne ispitesc prin ei înșiși, sau înarmează împotriva noastră pe cei ce nu se tem de Domnul. Prin ei înșiși ne ispitesc atunci când trăim despărțiți de oameni – ca pe Domnul în pustie; prin oameni, când ne aflăm împreună cu oamenii, ca pe Domnul prin farisei.*”¹

Citatul din Sfântul Maxim Mărturisitorul ne reamintește, așa cum știm din Evanghelia după Matei, capitolul 4, că Hristos a suferit o triplă ispită din partea demonului, în Pustia Carantaniei, unde a fost dus de Duhul Sfânt după un post de 40 de zile. În limbajul clasic teologic, triplă ispitire a Mântuitorului s-a numit „*pofta trupului, pofta ochilor, trufia vieții*”. Cea dintâi ispită, una curat marxistă, este aceea ca Domnul să prefacă pietrele în pâini. Refuzul Său este memorabil: „*Scrie este: Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot Cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu.*”

Și pentru că am citat din Evanghelia, cine vrea să cunoască raporturile lui Hristos cu Vrăjmașul naturii umane nu are decât să citească pericopa în care, în ținutul Gherghesenilor, doi demoni care parazitau ființe omenești sunt certați de Hristos, iar ei cu umilintă îi cer voie să se mute într-o turmă de câteva sute de porci care vor intra în mare și se vor îneca, motiv pentru care oamenii locului îl roagă pe Hristos să părăsească spațiul acela.

În toate confruntările Dumnezeu-demoni, așa cum sunt redate în Evanghelia, fără excepție, „*boierii întinericului*” au o atitudine de teamă și respect, care, dacă nu ar fi vorba de draci, am putea spune că este o atitudine de respectuoasă smerenie.

Și fiindcă tot am deschis cutia demonologiei, oricât de sumar am făcut-o, trebuie să reamintim că prejudiciile spirituale și sufletești de pe urma demonilor sunt enorme. Să ne gândim în acest sens la

deznădejde, descurajare, frică, neîncredere... Spre încredințare, vom cita din marele exorcist al Bisericii Catolice Gabriele Amorth: „*Am constatat că există diverse tipuri de prezențe malefice. Cea mai puternică este posesia. Cine e posedat are o forță omenească neobișnuită și face lucruri care contravin legilor fizice... Vin la rând obsesiile. N-ai văzut persoane care își spală mâinile încontinuu sau care intră în baie minut de minut și se șterg mecanic pe mâini, fără nicio rațiune?... Gelozia îmbolnăvește sistemul nervos, iar ura sau frica îmbolnăvesc vezica biliară și ficatul.*”

Marele antidot la uneltirile diavolești este *bucuria*. De la Ignățiu de Loyola la un mare duhovnic din zilele noastre precum Părintele Arsenie Papacioc, bucuria, veselia sunt recomandate cu asupra de măsură. Părintele Arsenie chiar spunea că un autentic creștin este un om vesel. Aceste îndemnuri ne reamintesc că primul cuvânt rostit de Hristos cel Înviat a fost: „*Bucurați-vă!*”.

Responsabilități sacerdotale în cadrul instituțiilor spitalicești

Pr. Horea Șaitiș

lecând de la premisa că Biserica a fost dintotdeauna și a rămas consecventă crezului de slujire a semenilor, nu doar în ceea ce presupune nevoile lor spirituale, ci deopotrivă asigurând asistență social-filantropică, prin intermediul propriilor unități cultice sau în parteneriat cu statul și alte entități organizaționale, ar fi imposibil să o regăsim acum separată de lupta comună pentru combaterea și pe cât posibil reducerea efectelor pandemiei.

Prin intermediul clerului, Biserica Ortodoxă Română, deservește instituțiile bugetare, precum cele de apărare națională, ordine publică, justiție și sanitare, implicându-se activ în sprijinirea cadrelor medicale și a celor afectați de virusul sars-cov 2, acest virus devenind în prezent adversarul invizibil și letal pentru majoritatea statelor lumii.

Sigur că mijloacele de combatere a pandemiei specifice instituțiilor invocate sunt diferite, linia 1-a a frontului implicând lupta și sacrificiile medicilor și personalului sanitar auxiliar, prezent la datorie, chiar și cu prețul vieții proprii. Nu putem însă minimiza nici efortul celorlalte instituții, fără de care lupta ar deveni dacă nu imposibilă, mult mai grea, alături de medici și de alte cadre medicale, Biserica având slujitori deservenți în Spitale, care împart greutatea de zi cu zi, alături de cei asemenea legați cu jurământ de credință să salveze viața semenilor, ca dar suprem al lui Dumnezeu.

Structura dihotomică a umanității grav afectate de criza sanitară, ne îndreptățește să afirmăm că la fel de îmbolnăvite pot deveni și mintea și sufletul, alături de trup, dacă n-ar fi tratate la timp și în mod corespunzător de cei avizați să se îngrijească de starea psiho-spirituală a celor afectați, menținând o stare morală și empatică adecvată atât pentru salvatori, cât și pentru cei care au nevoie de salvare.

Mai mult ca oricând, atât personalul medical salvator, cât și cei care ajung în spitale cu diferite afecțiuni, au nevoie de o decontaminare psiho-spirituală în fața unei temeri, de altfel inerentă perioadei pe care o traversăm, iar clerul deservent din mediul spitalicesc are tocmai acest rol de stegar energizant și mobilizator, din viziunea lui Iosua Navi: „*Fii tare și curajos, să nu te temi, nici să te înspăimântezi, căci Dumnezeuul tău este cu tine pretutindeni, oriunde vei merge*” (Iosua I, 9).

Pastorația asigurată celor 2 categorii de salvatori și salvați include un recurs continuu la igienizare lăuntrică, prioritizată în gândirea Sfântului Grigore Palama ca o însănoțire de la rădăcina oricărei afecțiuni și care afecțiune suferă realmente mutații de la exterior către interior, către minte și sufletul omului, aceste 2 arme împotriva bolii fiind de o importanță covârșitoare (cf. Arhim. Teofil Tia, *Preoție misionară și pastorală contextuală*). Terenul lăuntric astfel menținut într-o sare de curățenie exemplară, ne asigură finalmente imunizarea fizică, cea creștere a capacității de luptă a organismului cu boala, prin eliminarea acelor vibrații joase, după cum ne argumentează în acest sens, printr-o intervenție recentă, reputatul academician, general de armată și medic neurochirurg, Constantin Dulcan, care ne și recomandă: să schimbăm sentimentul de frică, cu un altul de coloratură pozitivă, o amintire plăcută trăită în trecut sau proiectată în viitor, o rugăciune, o meditație, o muzică preferată, o lectură plăcută.

Pe un alt palier de combatere a bolii, apreciem că atunci când arma afectuozității este activată între clericul deservent de Spital, medic specialist și pacient, iar gradul de empatie strălucește cu aceeași intensitate în sufletul celor trei, evident că și vindecarea este tot mai aproape, pe cât de aproape și evident intervine și ajutorul lui Dumnezeu, omul, oricare ar fi el, având o dependență afectivă, de tot ceea ce-l poate salva, recupera sau reabilita, de o terapie efectuată și primită cu tragere de inimă, devenind în cele mai multe cazuri marcată de rezultate pozitive în actul medical.

În contextul celor prezentate, se impune așadar activarea aceluia sindrom al fericirii, atât cât ne este ea hărăzită de Dumnezeu și al cărui comutator este în mâna fiecăruia dintre noi, înlăuntrul fiecăruia, după cum sesiza odinioară confesorul militar al Regimentului I - Turda, scriitorul Ion Agârbiceanu, arătându-se uimit prin scrierile sale că tot căutând fericirea, ea de fapt se afla foarte aproape de el, era chiar în sufletul lui.

Cu un astfel de teren desțelenit și curățat, cu o pastorație spitalicească în starea de veghe permanentă și cu dăruirea bravilor noștri medici, realizăm acea unitate vindecătoare, decontaminați de manipulari păgubitoare, respectând restricțiile sanitare impuse de autoritățile îndrituite în acest sens, din respect și din grija ocrotitoare față de sănătatea semenilor, ajutându-ne reciproc în lupta sfântă de salvare a celui mai de preț dar primit de la Dumnezeu: viața.

Vremurile noi și patriotismul

Elena Pârnu

acă am consulta un dicționar de expresii fumoașe, la *patriotism* am găsi cele mai emoționante citate care au însuflețit generații de trăitori, generații de eroi, pentru care pământul țării și independența statului se transformă în jertfelnicie... De ce? Pentru că pe acest pământ era casa lor, locul în care s-au născut, au crescut, au învățat limba „ca un fagure de miere” vorba poetului și doinele ce exprimau întreaga gamă de sentimente... Aici, soarele lumina cu mai mare intensitate, iar astrul nopții, luna, le ocrotea trăirile și neliniștile; aici respirau românește.

În vremurile mai apropiate, sentimentul patriotic s-a diluat, iar după 1989 a devenit de-a dreptul caduc. Curios, însă... Dacă privim în jurul nostru, în Europa și chiar mai departe, mândria fiecărui popor este națională, adică fiecare respectă trăsăturile lui specifice. Sigur, patriotismul de azi nu poate fi ca cel de odinioară pentru că informațiile, cultura civică specifică, dar mai ales pregătirea intelectuală ne obligă la o *reconsiderare*, nu a termenului de patriotism, ci a *modului în care se realizează* (sau ar trebui să se realizeze) *educația patriotică*. Mulți, unii care se consideră și specialiști în ale educației, consideră că literatura veche și istoria nu mai interesează elevii... „*Palia de la Orăștie*”, „*Biblia de la București*”, „*Noul Testament de la Bălgrad*” nu sunt ele pietre de temelie pentru cultura noastră datorită cărora am răzbit prin vremi? Și străinii apreciază aceste comori cărora vremelnicii de astăzi vor să le reducă valoarea. Respectăm tot ceea ce este bun și valoros la alte popoare, la civilizațiile lor, dar nu putem admite trădarea, slugărnicia și avalanșa de incriminări la adresa specificului nostru național. Biserica își apropie credincioșii asigurând perpetuarea unor tradiții ce ne individualizează, dar răii rămân departe de ea. Or, în fața lui Dumnezeu contează și „*Credința*” și „*Faptele*”; ele fac dovada respectului pentru patrie, respect pe care trebuie să ni-l asumăm și care ne asigură perenitatea în salba statelor civilizate.

Știu moșii, când afirmam că „*Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă-n poartă*”, că politica românească are niște racile de care nu putem scăpa, care afectează baza societății. Ba mai mult, în zilele noastre ele s-au accentuat, lumea a devenit tot mai mercantilă, economia s-a ruinat, dar s-a ruinat și caracterul cetățeanului. Nu bătând la „*porți străine*” putem schimba ceva și pe plan intern... Schimbarea trebuie să vină din sufletul nostru, al conștiinței, al iubirii pentru locul în care ne-am născut, trăim și dorim ceva mai bun pentru urmașii noștri. Pentru asta să nu ne fie rușine să sperăm la idealuri naționale, să respectăm memoria eroilor noștri, să apărăm și să îmbogățim patrimoniul național. Eroii închisorilor politice au știut pentru ce s-au jertfit, pe când astăzi aproape că nu știm pentru ce trăim... Suntem mereu în alertă pentru bani și lucruri pe care le cumpărăm, dar nu avem timp să le folosim. Haideți să nu mai rătăcim pe căi greșite, ci să ne regăsim puterea de a merge mai departe prin credință dreaptă și cultură. Acestea înalță spiritul și ne ajută să fim și să rămânem oameni de fapte cu adevărat mărețe. Și rețineți: *povara* celor scrise de mine trebuie preluată și de d-voastră, cititorii...

¹ *Filocalia română* II, p. 81

August, luna Măicuței Sfinte

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

August este luna Precurării Fecioare Maria. La mijlocul acestei luni, în data de 15, prăznuim îndrăgita și populara sărbătoare a Adormirii Maicii Domnului, iar din prima zi a lunii și până în ajunul praznicului îi cântăm pricesne și îi adresăm rugăciunile noastre în mod festiv prin slujba Paraclisului săvârșită în biserică și la care participă numeroși credincioși. După Adormire urmează cele „nouă zile ale Fecioarei” (μεθέορτα) până la odovania (ἀπόδοσις) din data de 23 august (în Sfântul Munte Athos s-a păstrat o veche tradiție de origine constantinopolitană conform căreia odovania se face în 28 august), răstimp în care este pomenită adormirea sa. De altfel, un decret din anul 1297 al împăratului Andronic al II-lea Paleologul (25 martie 1259 - 13 februarie 1332)¹ prevedea ca pomenirea Fecioarei Maria să fie sărbătorită pe parcursul întregii luni august, din 1 până în 31 august. Prin acest Edict imperial bizantin, luna august a fost proclamată oficial Luna Maicii Domnului: „Acum este o împreună-prăznuire a celor cerești și a celor pământești. Acum îngerii, pogorând din cer, se amestecă cu noi, oamenii. [...] Acum Însuși Dumnezeu vine de o cheamă pe Maica Lui și, primind în sânurile Sale preasfântul ei suflet, îl urcă la ceruri în alai de îngeri care plinesc lauda lui. Acum Fecioara, chiar dacă se mută cu trupul de aici, nu se depărtează de la noi, ci, veghind dintru cele de sus, cată la noi în veac. [...] Deci cuvine-se ca praznicul Adormirii ei să fie prăznuit nu doar o singură zi, ci, luând început o dată cu luna, să o străbată întreagă și să se încheie odată cu ea”². În ultima zi a lunii august, în data de 31, este sărbătorită „Așezarea în raclă a cinstului brâu al Maicii Domnului”, acel scump odor țesut, conform tradiției, de însăși Preasfânta, care, după mutarea sa la ceruri, l-a dăruit sfântului Apostol Toma în timp ce acesta era adus de Duhul Sfânt în chip minunat, prin văzduh, la locul unde ea fusese pusă în mormânt.

Nu este întâmplător că luna august, a douăsprezecea și ultima lună a anului bisericesc – care începe în 1 septembrie –, este închinată Maicii Domnului care, ca întruchipare a sfințeniei la care chemată lumea și a desăvârșirii Bisericii, Trupul tainic al lui Hristos, încununează întreaga creație, cosmosul și timpul, ca „o femeie înveșmântată cu soarele, și luna era sub picioarele ei, și pe cap purta cunună din douăsprezece stele” (*Apocalipsa* 12, 1). Să fie o simplă coincidență, oare, sau un freamăt cosmic, reverberație a unei realități spirituale, fenomenul astronomic al ploii de meteori asociați cometei Swift-Tuttle care marchează, în fiecare an, mijlocul lunii august (maxim observabil în 14 august), când cerul poate fi brăzdat de zeci de așa-zise stele căzătoare?

Stăpâna vieții

Dar Maica Domnului este nu doar icoană a Bisericii și a întregului cosmos, ci și a întregului neam omenesc menit sfințirii, a cărui stăpână milostivă este împreună cu Stăpânul tuturor. Cinstirea adormirii ei este, paradoxal, un adevărat festin și triumf al vieții care ne îndulcește sufletele, căci moartea a fost pustuită și mormântul a rămas gol. Trupul ei deiform, care a purtat focul dumnezeirii fără a fi aprins, nu a putut fi înghițit de stricăciune! Deși născută în natura umană supusă stricăciunii și urmărilor căderii, ea a devenit nestrăicătoare, conform cuvintelor Sfântului Apostol Pavel: „căci trâmbița va suna și morții vor învia nestrăicăcioși, iar noi ne vom schimba. Căci trebuie ca acest trup stricăcios să se îmbrace în nestrăicăciune și acest (trup) muritor să se îmbrace în nemurire” (*1 Corinteni* 15, 52-53). În acest fel, trupul sfânt al Fecioarei Maria, preschimbat duhovnicește și înviat, s-a smuls din îmbrățișarea pământească a himei mutându-se într-o îmbrățișare necreată și dătătoare de viață a Preasfintei Treimi.

Astfel, sărbătoarea din 15 august are o mare parte din trăsăturile praznicului Învierii, motiv pentru care a fost numită și „Paște al verii”, fiind celebrată trecerea de la cădere și consecințele ei la nestrăicăciune, de la pământ la cer, de la moarte la viața veșnică! Iar toate acestea în cazul unui om: ea, Maica Preasfântă, urmându-l întru toate Fiului lui Dumnezeu și al său. Mai are multe în comun și cu sărbătoarea Înălțării, pentru că, odată cu Înălțarea și Mutarea la cer, noul Adam și noua Evă, Iisus Hristos și Fecioara Maria, au intrat fizic în Rai. Maica Domnului nu a trecut simplu cu sufletul la ceruri unde să aștepte, ca ceilalți oameni, acea preschimbare și reunire a trupului și sufletului, care va avea loc la cea de-a doua venire a Mântuitorului, când cele două elemente, material și spiritual,

se vor împreuna din nou transformate, ci ea trăiește deja de la mutarea cu trupul la ceruri acea transfigurare a trupului și sufletului pe care oamenii o vor cunoaște în ceasul Judecării finale.

Așadar, deși amintește de o înmormântare, Adormirea celui mai sfânt dintre oameni este o zi de bucurie, nu de jelire! Moartea Fecioarei Maria este plină de viață, prin mutarea ei la viața cerească și nemuritoare, iar praznicul ei este o sărbătoare a bucuriei duhovnicești a întregii lumi, dovadă a învierii tuturor. Adormirea Maicii Domnului este plină de mireasma laurilor triumfului vieții și ai desăvârșirii umanității.

Peregrini către Stăpână

Țară ocrotită de Maica Domnului și Sălaş binecuvântat al Fecioarei este România! Căci nu numai la Nicula-n deal e centrul sărbătorii și la Mănăstirea Rohia din Maramureș, ci și la toate mănăstirile și bisericile din cuprinsul întregii țări unde este cinstită, iubită și prăznuită Pururea Fecioara și Născătoarea de Dumnezeu. Și pretutindeni în lume unde este cinstită Maica Vieții, în toate sfințele lăcașuri care cheamă și adună în zilele praznicului fluvii de credincioși tăcuți, anonimi pentru oameni, dar preabinecunoscuți de Atotștiutorul, pelerini care se avântă cu focul dragostei pentru Fecioara Maria în suflet și cu podoaba curăției în inimile aprinse de râvna evlaviei pentru Precurata spre locurile de închinare și sfințele icoane făcătoare de minuni.

Îmi amintesc cu duioșie de câteva seri din început de august ale vacanțelor copilăriei, petrecute într-un îndepărtat sat maramureșan al moșilor și strămoșilor dinspre tată, Băița de sub Codru, când împreună cu rude apropiate, tineri și bătrâni, verișoare și mătuși, luam calea bisericii, unde poporul adunat îi înălța cu toată ființa rugăciuni și cântări Maicii Precurate. Atmosfera aceea a străbaterii drumului până la sfântul locaș și amintirea înconjurării bisericii în cântările fruste ale pricesnelor strigate din toată inima, ca dintr-o singură gură și cu un singur glas, avea ceva ca o adiere a purității impregnate de Fecioară în sufletele și trupurile oamenilor. Și sunt convins că așa s-a păstrat puritatea acestui neam și dăinuirea lui de-a lungul veacurilor, dincolo de toate vicisitudinile istoriei, prin legătura aceasta inefabilă a fibrei credinței cu realitatea de dincolo a veșniciei, prin Biserica neamului și sub auspiciile modelului și ajutorului Măicuței Sfinte.

Apoi îmi amintesc de acele seri, cu două sau trei zile înainte de praznicul Adormirii, când se întâmpla să aștept, copil, în biserică satului Cășeu, de lângă Dej, grupul de pelerini veniți pe jos de departe, până de prin sate maramureșene, pentru a ajunge în pas domol și cadență de priceasnă la mănăstirea Nicula, tineri și bătrâni, femei și bărbați, fete și băieți, cu prapori în mâini, icoane și desagi. Trudiți de calea străbătută, cu sudori sfinte pe frunți, dar cu o pace și seninătate tainică a sufletelor, având pe buze obișnuitele pricesne, mai stinse poate ca intensitate fonică după o zi întreagă de umblat prin arșiță, însă ostoiți de răcoarea lăuntrică a împlinirii datoriei sfinte. Ajungeau seara în biserică și se închinau, în prezența preotului din sat și a sătenilor credincioși care-i așteptau cu sufletele deschise, pentru a-i lua apoi acasă, câte doi, trei, patru sau mai mulți, după posibilități, pentru a fi ospătați creștinește și cazați în odăi de case sau bordeie sau pe fânul moale al șurelor, urmând ca, a doua zi, de dimineață, după o cucernică odihnă vegheată de țelul sfânt, peregrinii să se reintâlnească la biserică, de unde primeau binecuvântarea cerească pentru a-și continua drumul cu Măicuța Sfântă spre a-i prăznuia adormirea.

Apoi memoria personală a acestei sărbători este legată de câteva pelerinaje în care am fost la mănăstirile Nicula și Rohia, de nopțile petrecute în ajun de praznic în mulțimea adunată împrejurul bisericilor pentru a participa, de misterul acelei forțe nevăzute, ca o dulce mângâiere, care simțeam că atrăgea acolo ca un magnet sufletele tuturor, încălzind respirația afecțiunii tuturor față de minunata prezență a Măicuței Sfinte peste tot și în sfințele icoane. Acele serafice siluete ale ostenitorilor, de toate vârstele, plecați cu genunchii și mâinile-n pământ înconjurând astfel lăcașurile sfinte în rugă, lacrimi și suspine. Iar prezența Maicii Sfinte, ca un sărut dulce și tandru de mamă, alinta singurătatea ceasurilor amare. Asprimea căii și urcușului se lumina, viața capăta sens. „Întru Naștere, fecioria ai păzit, întru Adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare...” și ochii erau umezi! Închinarea la sfânta icoană a Maicii Domnului era plină de cutremur și fior sfânt. Aprinderea unei lumânări topea gheața inimii. Șoapta rugilor din adâncurile sufletului către Fecioara și simțirea răspunsului ei la glasul strigătului inimii după ajutorul milostivirii ei de Maică a Domnului câștiga bunăvoința Fiului ei și Dumnezeului nostru. Pentru noi, cei nevrednici și zdrobiți de păcat. Iar apoi urma o nesfârșită eliberare, ușurare și bucurie, un zbor lin spre casă...

Pentru toți cei însetați de adevărată înțelegere și iubire dumnezeiască și pentru cei dornici de înstrăinare de duhul acestei lumi schimbătoare și cu două fețe, ca o mare a vieții bântuită de furtuna necruțătoare a vânturilor bolilor și naufragiile necazurilor de tot felul, răstimpul lunii august vegheate de Maica Domnului este o insulă a liniștirii, împlinirea nădejzii unui dar ceresc mult așteptat.

Agenda PS Vasile

Iunie - Iulie 2020

3 iunie: Participă la înmormântarea maicii Melania (Maria) Bindea la Mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului din Florești – Cluj.

7 iunie: Cu ocazia hramului bisericii parohiei „Pogorârea Sfântului Duh” din cartierul Zorilor, Cluj-Napoca, este prezent în mijlocul credincioșilor, participând la Sfânta Liturghie prin

rostirea de ecfonise și binecuvântări.

8 iunie: În ziua de prăznuire a „Sfintei Treimi”, participă la Sfânta Liturghie în biserică cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh” - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

10 iunie: Face o vizită pastorală la Mănăstirea cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Nicula, protopopiatul Gherla.

14 iunie: În capela din reședința personală a participat la Sfânta Liturghie oficiată de preacuviosul Părinte Pantelimon Mocan.

16 iunie: Vizită la Centrul Social pentru Vârștnici din localitatea Popești, protopopiatul Cluj I.

21 iunie: În duminica a II-a după Rusalii, participă la Sfânta Liturghie oficiată cu ocazia hramului capelei Centrului Social pentru Vârștnici din localitatea Popești, protopopiatul Cluj I, aflată sub ocrotirea „Sfântului Mucenic Iulian din Tars”.

24 iunie: Cu ocazia sărbătorii „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”, participă la Sfânta Liturghie în capela din reședința personală oficiată de preacuviosul Părinte Pantelimon Mocan.

28 iunie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia „Pogorârea Sfântului Duh” - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

29 iunie: În ziua prăznuirii „Sfinților Apostoli Petru și Pavel”, este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia „Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

5 iulie: În Duminica a IV-a după Rusalii, la Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh – Zorilor, din Cluj-Napoca.

11 iulie: Cu ocazia încreștinării micuțului Matei-Ioan, fiul PC părinte arhidiacon Alexandru Sălvan, asistă la Taina Sfântului Botez oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

12 iulie: Participă la Sfânta Liturghie oficiată de Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul la mănăstirea Pantocrator din Beclean, cu ocazia binecuvântării noului altar de vară.

13-19 iulie: A participat la Sfânta Liturghie prin rostirea de ecfonise și binecuvântări, în mijlocul obștii de la Mănăstirea Cormaia, protopopiatul Năsăud.

20 iulie: Cu ocazia sărbătorii „Sfântul și slăvitul Proroc Ilie Tesviteanul”, este prezent în mijlocul obștii de la Mănăstirea Cormaia, protopopiatul Năsăud.

21-24 iulie: Participă la Sfânta Liturghie oficiată de Preacuviosul părinte Nicodim prin rostirea de ecfonise și binecuvântări în mijlocul obștii de la Mănăstirea Cormaia, protopopiatul Năsăud.

24 iulie: Înconjurat de un sobor de preoți, sfințeste iconostasul bisericii de lemn cu hramul „Buna Vestire” de la mănăstirea Cormaia, restaurat de PC părinte Marin Cotețiu, cadru universitar al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

26-31 iulie: Participă prin rostirea de ecfonise și binecuvântări la Sfânta Liturghie, în mijlocul obștii de la Mănăstirea Cormaia, protopopiatul Năsăud.

¹ Împrejurările istorice ale devoțiunii lui Andronic al II-lea față de Maica Domnului și motivele sale de a consacra luna august Fecioare sunt relatate de către Georges Pachymeres în lucrarea sa *Despre Andronic Paleologul*, cap. III, 13, PG 144, col. 254AB -255A.

² În lucrarea lui Nichifor Chumnos, *Elogiu Împăratului Andronic Paleologul*, este reprodus textul împăratului intitulat inițial „Consacrarea [Θεσπιουμα, promulgarea] marii și ultimei sărbători a tainei lui Hristos”, iar apoi purtând titlul „Discurs despre faptul că trebuie sărbătorită prăznuirea Adormirii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din prima zi a lunii august și până la ultima”, în *Anekdotia. Anekdotia graeca e codicibus regis*, (ed.) Jean-François Boissonade, Regio Typographeo, Paris, 1831, pp. 134-135.

† **BENEDICT Bistrițeanul**
EPISCOP VICAR AL ARHIEPISCOPIEI VADULUI,
FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Iulie 2020

1 iulie: De la ora 9⁰⁰, participă în mediul online la examenul de licență (comisia Teologie sistematică) a absolvenților Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

2 iulie: Face o vizită pastorală în Protopopiatul Cluj I: Parohia Pădureni, Filia Satu Lung, Parohia Feiurdeni, Parohia Măcicașu, Filia Sânmărtin, Parohia Deușu, Filia Vechea și Parohia Chinteni. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopop de Cluj I.

3 iulie: Program de audiențe la birou.

4 iulie: De la ora 12⁰⁰, săvârșește slujba înmormântării adormitului în Domnul Vasile Nemeș în Catedrala din Turda; de la ora 13³⁰ săvârșește Taina Cununii pentru mirii Raluca și Ștefan Tudor Iloaie la Parohia Bunavestire din cartierul clujean Iris.

5 iulie: De la ora 10⁰⁰, săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Sucutard din Protopopiatul Gherla. În cadrul slujbei îl hirotonește diacon pe teologul Bogdan Ioan Pența și conferă Ordinul „Mihai-Vodă” Părintelui Paroh Grigore Moldovan. Săvârșește slujba sfeștaniei la noua casă a preotului paroh; de la ora 18⁰⁰, participă alături de ÎPS Mitropolit Andrei la slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului la Catedrala Mitropolitană.

6 iulie: De la ora 12⁰⁰, săvârșește slujba parastasului pentru Pr. Prof. Ioan Bunea, la împlinirea a 30 de ani de la plecarea în eternitate, în cimitirul Bisericii din Lunca Arieșului (Protopopiatul Câmpeni, Arhiepiscopia Alba-Iuliei).

7 iulie: De la ora 19⁰⁰, participă la depunerea jurământului absolvenților de licență și master din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă Cluj-Napoca în Catedrala Mitropolitană.

8 iulie: De la ora 8⁰⁰, slujește Sfânta Liturghie la Paraclisul Episcopal; program de audiențe la birou.

9 iulie: Vizită pastorală în Protopopiatul Cluj I: Parohia Sfântul Prooroc Daniel (zona Metro), la Parohia Sfântul Ioan Iacob Hozevitul (Valea Gârbăului) și în Protopopiatul Cluj II, la Parohia Sfântul Ioan Gură de Aur (Porțile de Fier - Mănăstur); de la ora 12⁰⁰, săvârșește slujba înmormântării răposatei Rodica Marc în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel, din cartierul clujean Mănăstur.

10 iulie: Vizită pastorală în Protopopiatul Năsăud, la Parohiile Rebrîșoara, Nepos, Feldru I, Feldru II, Ilva Mică-Someș, Ilva Mică I și la Centrul de tineret Ioan Bunea (Sângeorz-Băi). Este însoțit de PC Pr. Ioan Dâmbu, Protopop de Năsăud; de la ora 18⁰⁰, participă la slujba Vecerniei la Mănăstirea Cormaia (Protopopiatul Năsăud); săvârșește Panihida mică pentru stavrofora Ecaterina Ghiran, fosta stareță a Mănăstirii Cormaia.

11 iulie: De la ora 10⁰⁰, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură în Parohia Lunca Ilvei din Protopopiatul Năsăud. După Sfânta Liturghie sfințește capela mortuară din localitate. Acordă distincția „Crucea Transilvană” Domnului Lușan Flaviu, primarului comunei, pentru aportul deosebit la ridicarea capelei mortuare; de la ora 18⁰⁰, slujește Vecernia cu Litie și Utrenia la Mănăstirea Sfânta Elisabeta din municipiul Cluj-Napoca.

12 iulie: De la ora 10⁰⁰, cu ocazia hramului, sărbătoarea Sfântului Paisie Aghioritul, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Pantocrator din Protopopiatul Beclean. În cadrul slujbei îl hirotonește preot pe seama Parohiei Hălmășău (Protopopiatul Beclean) pe diaconul Bogdan Ioan Pența; de la ora 16⁰⁰, slujește Sfânta Taină a Maslului în Parohia Telciu (Protopopiatul Năsăud).

14 iulie: De la ora 10⁰⁰, participă la ședința cu protopopii din Arhiepiscopia Clujului.

15 iulie: De la ora 8⁰⁰, slujește Sfânta Liturghie la Paraclisul Episcopal; program de audiențe la birou.

16 iulie: De la ora 9³⁰, săvârșește sfințirea picturii capelei din incinta Spitalului Orășenesc Beclean, urmată de Sfânta Liturghie pe altarul amenajat în curtea spitalului. În cadrul slujbei îl hirotonește Iconom Stavrofor pe preotul slujitor al capelei spitalului, Pavel Rusu, și oferă diplome de aleasă cinstire binefăcătorilor acestei biserici; la ora 17⁰⁰, vizitează tabăra de copii organizată de ASCOR în comuna Mărișel și rostește o meditație pe tema prieteniei.

17 iulie: Program de audiențe la birou; de la ora 23⁰⁰, săvârșește slujba de priveghere și rostește un cuvânt de învățătură la Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

18 iulie: De la ora 13⁰⁰, slujește Sfânta Taină a Botezului pentru pruncul Luca Butiurcă, în Parohia Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăstur; de la ora 18⁰⁰, slujește Vecernia cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură în aceeași parohie.

19 iulie: De la ora 10⁰⁰, săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca. În cadrul slujbei îl hirotonește diacon pe teologul Ovidiu Joldeș; de la ora 18⁰⁰, slujește Vecernia cu Litie la Parohia Sfinții Arhangheli

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, în mijlocul comunității din Sucutard, județul Cluj, cu prilejul sărbătoririi a 130 de ani de la construirea bisericii și a 700 de ani de la prima atestare documentară a localității, 5 iulie, 2020.

Mihail și Gavriil din cartierul clujean Dâmbul Rotund și sfințește crucile care vor fi așezate pe biserică.

20 iulie: De la ora 10⁰⁰, cu ocazia hramului, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură la Mănăstirea Băișoara (Protopopiatul Turda). În cadrul Sfinței Liturghii îl hirotonește preot pe diaconul Ovidiu Joldeș, pe seama Parohiei Ciuleni (Protopopiatul Huedin).

21 iulie: De la ora 9³⁰, săvârșește slujba de Tedeum la deschiderea ședinței Sfântului Sinod; începând cu ora 10⁰⁰, participă la ședința Sfântului Sinod; de la ora 19⁰⁰, alături de ceilalți membri ai Sfântului Sinod, participă la sfințirea corpului Belvedere al Centrului „Familia” din orașul Pantelimon (jud. Ilfov).

22 iulie: De la ora 11³⁰, participă la slujba de Tedeum oficiată cu ocazia împlinirii vârstei de 69 de ani a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

23 iulie: De la ora 8⁰⁰, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură la Mănăstirea Bistrița (Arhiepiscopia Râmnicului).

24 iulie: Program de audiențe la birou.

26 iulie: De la ora 10⁰⁰ săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură în Parohia Ponorel (Protopopiatul Câmpeni, Arhiepiscopia Alba-Iuliei). După Sfânta Liturghie, slujește Parastasul pentru înaintașii după trup ai Preasfinției Sale, trecuți la Domnul.

29 iulie: De la ora 8⁰⁰, săvârșește Sfânta Liturghie la Paraclisul Episcopal; program de audiențe la birou.

30 iulie: De la ora 12⁰⁰, face slujba de sfințire a casei parohiale din Parohia Măcicașu (Pr. Paroh Simion Todorean, Protopopiatul Cluj I); este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopop de Cluj I.

31 iulie: Program de audiențe la birou; de la ora 19⁰⁰, săvârșește slujba Priveghiului pentru Doamna Preoteasă Anamaria Petri, în biserica din Parohia Șirioara.

A consemnat Diac. Sergiu Iustin Pop

† **ANDREI**
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Iulie 2020

1 iulie: Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Domnului Iisus Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

2 iulie (Sfântul Voievod Ștefan cel Mare): Cu prilejul hramului, pe Altarul de vară al mănăstirii de la Vad, protopopiatul Dej, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

3 iulie: În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea posturilor de preot paroh la parohiile Jucu Gară (protopopiatul Cluj I), Târlișua, Hălmășău (protopopiatul Beclean), Runcu Salvei, Leșu I (protopopiatul Năsăud), Ciuleni (protopopiatul Huedin), Jichișul de Jos (protopopiatul Dej) și Turda Băi (protopopiatul Turda).

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

4 iulie: În biserica din Sâmbieni, protopopiatul Gherla, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul David Andrei, fiul părintelui paroh Andrei Budălăcean. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Litia și rostește un cuvânt de învățătură.

5 iulie: Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe profesorul de religie Silviu Cristian Rad.

Pe Altarul de vară din curtea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie”, a Unității Militare din Dej (slujitor: Pr. Petru Bot), oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Iancu Ionuț și Paula Maria Buda. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

6 iulie: Acordă binecuvântări tinerilor ce urmează a se înscrie la cursurile de Licență și Master de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Ilie și Lazăr” de la Cristorel, protopopiatul Cluj I.

7 iulie: În fața bisericii din incinta Unității Militare din Florești, protopopiatul Cluj I (slujitor: Pr. Traian Chircu), oficiază slujba de sfințire a unei noi Troițe ridicată în memoria eroilor neamului românesc. Oficiază slujba Parastasului pentru eroi și rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită în protopopiatul Cluj I. Vizitează parohiile Săliștea Nouă cu filia Săliștea Veche (paroh: Pr. Vasile Florin Perța) și Corușu (paroh: Pr. Vasile Alexandru Ciceu).

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și asistă la solemnitatea depunerii Jurământului de Credință de către tinerii ce au promovat examenul de Licență și Master de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca. Săvârșește slujba de consacrare a Jurământului și rostește un cuvânt duhovnicesc.

8 iulie: Face o vizită în noul cimitir al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului de pe Calea Turzii, aflat în curs de amenajare. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Mântuitorului și rostește un cuvânt de învățătură.

9 iulie: Face o vizită în protopopiatul Bistrița. La sediul protopopiatului se întâlnește cu personalul administrativ. Vizitează șantierul Centrului social-monahal de la Dorolea, aflat sub coordonarea PCuv. Protos. Chiril Zăgărean, starețul Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului. Vizitează parohiile Prundu Bârgăului III (paroh: Pr. Cristian Iacob Dolha) și Tureac (paroh: Pr. Cristian Grigore Ianchiș).

La sediul protopopiatului Dej, face o vizită în vederea rezolvării unor probleme administrative.

10 iulie: Acordă binecuvântări tinerilor ce urmează a se înscrie la cursurile de Licență și Master de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

11 iulie: Săvârșește slujba Punerii Pietrei de Temelie pentru noua biserică din incinta Spitalului de Hematologie din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotesește întru iconom pe preotul de slujire caritativă Ciprian Ilie Mișin.

În Capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Matei Ioan, fiul Arhidiaconului Alexandru Adrian Salvan de la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

Face o vizită la Muzeul Etnografic al Transilvaniei, secția în aer liber, de pe strada Tăietura Turcului din Cluj-Napoca. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

12 iulie: Săvârșește slujba de resfințire a Bisericii monument-istoric din Aghireș-Fabrici, protopopiatul Huedin și cea de sfințire a noului Altar de vară. Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Jucu Gară, protopopiatul Cluj I, pe diaconul Silviu Cristian Rad. Hirotonește întru ierodiacon pe monahul Nicolae Bădescu de la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, județul Maramureș. Hirotesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Sebastian Dumitru Șerban. Conferă domnului Mircea Marc, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesește întru duhovnic pe PC Pr. Nelu Alexandru Hales de la Parohia „Sfântul Ioan Botezătorul” din cartierul clujean Mărăști.

13 iulie: Acordă binecuvântări tinerilor ce urmează a se înscrie la cursurile de Licență și Master de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, asistă la momentul festiv al susținerii, on-line, a Tezei de Doctorat de către PC Pr. Emanuel Vidican, secretarul protopopiatului Bistrița. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

14 iulie: În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial cu participarea PC Pr. Protopopi din Eparhie. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

15 iulie: Acordă binecuvântări tinerilor pentru înscriere la cursurile de Licență și Master de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Mântuitorului Iisus Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

16 iulie: În sala de muzică din incinta Seminarului Teologic, participă la ședința de bilanț a Societății Femeilor Ortodoxe din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, prezidează comisia de examinare, on-line, a candidaților participanți la concursul de admitere la cursurile de Licență. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

În biserica Mănăstirii „Sfânta Cuvioasă Elisabeta” din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfântului Botez pentru tânărul Samuie Daniel Vitan. Rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de domnul teolog Vlad Zurgalău, cântăreț al Catedralei Mitropolitane.

17 iulie: Face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret „Sfântul Ioan Valahul” de la Câmpenești, protopopiatul Cluj I și pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința de organizare a hramului Mănăstirii Nicula în contextul actualei pandemii care afectează întreaga lume.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

18 iulie: În biserica din Domnești, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru diacon pe tânărul Ioan Georgiu. Acordă părintelui paroh, Lucian Ioan Blaga, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă domnului Horea Călin Petruț, primarul comunei Mărișelu, Ordinul

„Mihai Vodă”. Domnului viceprimar Emil Vărărean îi conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar domnilor Ovidiu Moldovan și Daniel Moldovan, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”.

Săvârșește slujba de sfințire a noii Capele Mortuare din Domnești. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Litia și rostește un cuvânt de învățătură.

19 iulie: În curtea bisericii din Poiana Ilvei, protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot, pe seama parohiei Jichișul de Jos, pe diaconul Ioan Georgiu. Acordă părintelui paroh, Leon Pop, distincția „Crucea Transilvană”. Acordă „Crucea Transilvană” domnului primar Ioan Scridonesi.

Oficiază slujba de sfințire a noii Capele Mortuare din Poiana Ilvei. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește o cateheză. Hirotesește întru duhovnic pe PC Pr. Silviu Cristian Rad de la parohia Jucu Gară, protopopiatul Cluj I.

20 iulie (Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul): Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Nușeni, protopopiatul Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Săvârșește slujba rasoforiei pentru tânărul George Mihai Foltis, devenit rasoforul Grigorie. Hirotonește întru ierodiacon pe rasoforul Grigorie Foltis.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, înconjurat de PS Episcop Macarie al Europei de Nord și de PS Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, la Hramul Mănăstirii Sfânta Maria Magdalena de la Oarța de Sus, județul Maramureș, 22 iulie 2020.

La Reședința Patriarhală din București, se întâlnește cu Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

21 iulie: În sala „Europa Christiana” din Palatul Patriarhal, asistă la slujba de Te-Deum și participă, sub conducerea Părintelui Patriarh Daniel, la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

La Complexul „Lebăda” din cartierul bucureștean Pantelimon, asistă la slujba de binecuvântare a lucrărilor de restaurare efectuate și participă la recepția oferită de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel cu prilejul zilei de naștere.

22 iulie: În Catedrala Patriarhală din București, în prezența ierarhilor prezenți, săvârșește slujba de Te-Deum cu prilejul împlinirii a 69 ani de viață de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. În numele membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, rostește un cuvânt de felicitare.

În sala „Europa Christiana” din Palatul Patriarhal, participă la momentul festiv organizat cu acest prilej.

23 iulie: Cu o zi întârziere, pe Altarul de vară al Mănăstirii „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus, județul Maramureș, împreună cu PS Părinte Macarie, Episcopul Ortodox Român al Europei de Nord și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, cu prilejul hramului, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În cimitirul din satul natal, Oarța de Sus, se reculege preț de câteva momente la mormintele părinților și bunicii.

24 iulie: La Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” de la Oarța de Sus se întâlnește cu obștea. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Face o vizită la Centrul de Cercetări Biologice și la Grădina Botanică „Vasile Fati” din Jibou, județul Sălaj.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește Acatistul Bunei Vestiri. Rostește un cuvânt de învățătură.

25 iulie: În Catedrala Mitropolitană, oficiază slujba Parastasului pentru adormitul întru Domnul, Academicianul Horia Colan. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Biserica „Sfântul Dumitru” din incinta Unității Militare din Dej (slujitor: Pr. Petru Bot), oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Ștefan, fiul părintelui Vlad Ciceo de la parohia Vutreni, protopopiatul Cluj I. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Alexandru și Andra-Nicole Coste. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură. Hirotesește întru duhovnic pe PC Pr. Bogdan Ioan Pența de la parohia Hălmășău, protopopiatul Beclean.

26 iulie: Oficiază slujba de resfințire a bisericii din Sâmboieni, protopopiatul Gherla. Slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom pe părintele paroh

Andrei Budălăcean. Acordă domnului Ioan Fârtan, primarul comunei Sânmărtin, distincția „Crucea Transilvană”. Conferă Ordinul „Mihai Vodă” domnului Florin Nicolae Dascăl. Conferă domnului Petru Oltean Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”, iar doamnei Anica Beudean, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. I se conferă din partea Primăriei și a Consiliului Local titlul de „Cetățean de Onoare” al comunei Sânmărtin.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

27 iulie (Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon): Cu prilejul hramului, în curtea mănăstirii de la Dâncu, protopopiatul Huedin, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

28 iulie: La Reședința Mitropolitană, se întâlnește cu autoritățile locale, civile și militare, în vederea organizării hramului Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, în contextul actualei pandemii ce a cuprins lumea întreagă.

În cimitirul parohial din cartierul clujean Mănăștur, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul Gheorghe Meseșan. Rostește un cuvânt de mângâiere.

29 iulie: În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Mântuitorului Iisus Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

30 iulie: Acordă un interviu pentru postul TV Trinitas al Patriarhiei Române în vederea realizării unui documentar dedicat părintelui Dometie Manolache.

În Biserica „Intrarea Maicii Domnului în Templu” din Bistrița (parohi: Prot. Alexandru Vidican, Pr. Nicolae Feier și Pr. Vasile Beni), oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Andrei, fiul părintelui Daniel Bogdan de la parohia Viile Tecii, protopopiatul Bistrița. Rostește un cuvânt de învățătură.

Primește din partea Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” medalia aniversară dedicată sărbătoririi a 100 ani de la recunoașterea internațională a Marii Uniri prin semnarea Tratatului de la Trianon.

Face o vizită în parohia Blăjenii de Jos, protopopiatul Bistrița (paroh: Pr. Anhidim Fetinca).

31 iulie: La Mănăstirea „Sfânta Treime” de la Soporu de Câmpie, protopopiatul Turda, participă la întâlnirea preoților din cercul preoțesc Ceanu Mare. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Părintele Academician Mircea Păcurariu la 88 ani

„Vă mai rugăm, fraților, să cinstiți pe cei ce se ostenesc între voi, care sunt mai-marii voștri în Domnul și vă povățuiesc; Și pentru lucrarea lor, să-i socotiți pe ei vrednici de dragoste prisositoare”
(I Tesaloniceni 5, 12-13)

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

An 30 iulie a.c. părintele academician Mircea Păcurariu a împlinit 88 de ani, prilej potrivit pentru a da glas imboldului apostolic paulin și a-i dori din toată inima: multă sănătate, cu ani senini și rodnici în continuare!

Pentru mine părintele Mircea Păcurariu este unul dintre profesorii pe care mi i-aș fi dorit să-i fi avut, dar, chiar dacă nu l-am cunoscut ex cathedra, l-am întâlnit prin operele sale remarcabile în bibliografia cursurilor și a studiilor doctorale. Personal, l-am cunoscut la o lansare de carte care a avut loc la Sibiu în 23 mai 2013, când am schimbat câteva cuvinte și apoi mi-a oferit un autograf pe o valoroasă carte „Cultura teologică românească. Scurtă prezentare istorică”, publicată la editura Basilica a Patriarhiei Române în anul 2011. Spre surprinderea mea dânsul mă cunoștea prin publicațiile apărute în revistele bisericești de la Cluj și de la Sibiu. M-a încurajat și mi-a spus să nu-l ocolesc când am drum pe la Sibiu sau Sibiel. De atunci, pe diferite căi, mi-a trimis aproape toate cărțile care i-au fost publicate ori reeditate la Sibiu, Deva și București, o atenție pe care nu cred că o merit. Trebuie să precizez că opera sa este una impresionantă și remarcabilă atât prin cantitate, cât și prin calitate, numărând 52 cărți și circa 850 studii, articole, predici, prefețe și recenzii. Unele dintre titluri sunt de neocolit pentru orice istoric, teolog sau om de cultură din România, precum „Istoria Bisericii Ortodoxe Române”, în 3 volume (totalizând 1800 p.), și „Dicționarul Teologilor Români” (724 p.), ambele apărute în 3 ediții, revizuite și completate, lucrări prin care și-a câștigat un loc binemeritat în cel mai înalt for cultural-științific al țării: Academia Română. Această operă istoriografică întregeste un alt palmares remarcabil, de invidiat și greu de egalat: 45 de ani de activitate didactică la cea mai veche școală teologică ortodoxă din România: Facultatea de Teologie Sfântul Andrei Șaguna din Sibiu, al cărei decan a fost între anii 1992 și 2000. Toate aceste generații de studenți, masteranzi și doctoranzi, cărora le-a fost magistru în cunoașterea istoriei eclesiei românești, pot depune o mai bună mărturie decât mine despre profesionalismul, seriozitatea și pasiunea de care a dat dovadă părintele Mircea Păcurariu în ipostaza sa de titular al cursului de istorie a Bisericii Ortodoxe Române. De altfel, trebuie să precizez că această mențiune se desprinde din dialogurile purtate de subsemnatul cu mai mulți preoți și mireni, din generații diferite, foști studenți ai părintelui profesor Păcurariu. Desigur, nu aș putea omite dimensiunea paternă, părintească și afectivă, care-l caracterizează pe părintele profesor, subliniată de asemenea de mulți dintre foștii săi studenți și studente.

La mijlocul lunii iulie l-am vizitat pe părintele la Sibiel și m-am bucurat să descopăr un bătrânel senin, lucid și mai plin de viață, la cei 88 de ani, decât mulți dintre contemporanii mai tineri, unii dintre ei azi înspăimântați și autoclaustrați de frica epidemiei de covid 19. Am stat de povești vreo 3 ceasuri și m-am îmbogățit realmente intelectual și pentru ceea ce numim școala vieții.

Nu pot să închei înainte de a nota două detalii, prea puțin cunoscute din biografia părintelui, și anume: 1) între 1951 și 1952 a studiat la Facultatea de Istorie a Universității din Cluj, dar a fost exmatriculat de tovarășul Pavel Apostol fără explicații, înainte de a începe anul 2, cu toate că terminase anul 1 pe primul loc (era fiu de preot, ceea ce în anii '50 însemna „origine nesănătoasă”!); 2) a avut doar 14 doctoranzi, ceea ce spune multe despre seriozitatea cu care a privit doctoratul și exigența cu care și-a ales discipolii.

Să vă țină Dumnezeu sănătos, îndelungat în zilele părinte Mircea Păcurariu, veritabil dascăl și magistru al istoriei Bisericii Ortodoxe Române, cu adevărat vrednic de dragoste prisositoare!

Să vă țină Dumnezeu sănătos, îndelungat în zilele părinte Mircea Păcurariu, veritabil dascăl și magistru al istoriei Bisericii Ortodoxe Române, cu adevărat vrednic de dragoste prisositoare!

Un academician cenzurat: Pr. prof. univ. dr. Mircea Păcurariu

Dr. Silviu-Constantin Nedelcu

(Biblioteca Academiei Române)

Antr-o Informare confidențială cu Nr. 51/8.IV.1968¹ a serviciului Ideologie din cadrul Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor (D.G.P.T.), asupra activității serviciului pe luna martie a anului 1968, este adusă în discuție teza de doctorat a Părintelui Profesor Mircea Păcurariu, intitulată *Legăturile Bisericii Ortodoxe din Transilvania cu Țara Românească și Moldova în secolele XVI-XVIII – studiu teologic*².

Inițial teza a fost publicată în revista *Mitropolia Ardealului* de la Sibiu, în nr. 1-3 din ianuarie-martie 1968, apoi sub formă de extras, tot la Sibiu în anul 1968, sub titlul *Legăturile Bisericii Ortodoxe din Transilvania cu Țara Românească și Moldova în secolele XVI-XVIII*³.

¹ ANIC, fond Comitetul pentru Presă și Tipărituri, dosar nr. 92/1967, f. 59.
² *Ibidem*, f. 67. Deși în text apare scris „studiu teologic”, de fapt este vorba despre o teză de doctorat în Teologie.
³ PĂCURARIU, Mircea. *Legăturile Bisericii Ortodoxe din Transilvania cu Țara*

Românească și Moldova în secolele XVI-XVIII. Teză de doctorat în Teologie. Sibiu: [Editura Mitropoliei Ardealului], 1968, 201 p.

⁴ Acesta s-a născut la 17 noiembrie 1912, în comuna Tătărani (jud. Vaslui), și a fost un reputat profesor de istorie bisericească cu studii în Teologie și Litere la Iași și Strasbourg. A predat ca asistent la Facultatea de Teologie din Suceava disciplina *Istoria Bisericii Române*, și ulterior *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* la Institutul Teologic de grad Universitar din București, între anii 1948-1977, până la ieșirea sa la pensie. S-a stins din viață la București, în data de 16 noiembrie 1996. Mai multe informații cu privire la viața, opera și activitatea sa didactică se găsesc în următoarele lucrări: GABOR, Adrian. *Studia ecclesiastica. Contribuții în domeniul Istoriei Bisericii ale profesorilor de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București (1881-19890)*. București: Editura Bizantină, 2003, p. 148-165; PĂCURARIU, Mircea. *Dicționarul teologilor români*. Ediția a III-a, revăzută și adăugită. Sibiu: Andreiana, 2014, p. 148-150; DRĂGOI, Macarie. Părintele Profesor Alexandru Ciurea (1912-1996). Mărturisitor al Ortodoxiei în Europa de Nord. În: MOLDOVEANU, Ioan (coord.). *Profesorii noștri. Învățătorii noștri*. Vol. I. (Departamentul de Teologie Istorică, Biblică și Filologie al Facultății de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian”, Universitatea din București). București: Basilica, 2020, p. 201-207.

⁵ ANIC, fond Comitetul pentru Presă și Tipărituri, dosar nr. 92/1967, f. 67.
⁶ *Ibidem*, f. 67.
⁷ *Ibidem*, f. 67.

⁸ CIUREA, Alexandru I. Prefață. În: PĂCURARIU, Mircea. *Legăturile Bisericii Ortodoxe din Transilvania cu Țara Românească și Moldova în secolele XVI-XVIII. Teză de doctorat în Teologie*. Sibiu: [Editura Mitropoliei Ardealului], 1968, p. VII-VIII.
⁹ *Ibidem*, p. VII.
¹⁰ ANIC, fond Comitetul pentru Presă și Tipărituri, dosar nr. 92/1967, f. 67.

Cenzorii de la D.G.P.T. au găsit cu cale să modifice doar un scurt text din prefața lucrării acestuia. Este vorba despre prefața semnată de Preotul Profesor Alexandru I. Ciurea unde, „după ce se arătau împrejurările din cauza cărora dezvoltarea istorică a poporului român a avut loc în fracțiuni provinciale”⁵, erau consemnate următoarele: „cu toate acestea și în pofida vitregilor realități istorice, românii de pretutindeni, și mai cu deosebire cei din cele trei mari provincii românești (Țara Românească, Moldova și Transilvania) au ținut în mod constant și sub variate și multiple forme legătura cu frații lor...”⁶. Cenzorul încheie spunând că „s-a atras atenția Dep[artamentului]. Cultelor, care a modificat”⁷.

De reținut următorul aspect, și anume: modificarea nu a fost făcută de către cenzorii de la serviciul Ideologie din cadrul D.G.P.T., ci de cei de la Departamentul Cultelor, la sugestia celor dinți.

Textul modificat al prefeței Preotului Profesor Alexandru I. Ciurea a fost publicat în extrasul tezei de doctorat la paginile VII-VIII⁸.

Paragraful menționat anterior a fost modificat astfel: „cu toate acestea și în pofida vitregilor realități istorice, românii din cele trei mari provincii românești (Țara Românească, Moldova și Transilvania) au ținut în mod constant și sub variate și multiple forme legătura cu frații lor...”⁹, eliminându-se „de pretutindeni, și mai cu deosebire cei”¹⁰.

Cu siguranță au mai existat și alte modificări ale textului pe care le-au făcut cenzorii de la Departamentul Cultelor, înainte ca acesta să apară publicat în nr. 1-3/1968 al revistei *Mitropolia Ardealului*, pe care speram că timpul le va scoate, așa cum zac, prăfuite, prin arhive, din negura istoriei și a trecutului Bisericii Ortodoxe Române.

Românească și Moldova în secolele XVI-XVIII. Teză de doctorat în Teologie. Sibiu: [Editura Mitropoliei Ardealului], 1968, 201 p.

⁴ Acesta s-a născut la 17 noiembrie 1912, în comuna Tătărani (jud. Vaslui), și a fost un reputat profesor de istorie bisericească cu studii în Teologie și Litere la Iași și Strasbourg. A predat ca asistent la Facultatea de Teologie din Suceava disciplina *Istoria Bisericii Române*, și ulterior *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* la Institutul Teologic de grad Universitar din București, între anii 1948-1977, până la ieșirea sa la pensie. S-a stins din viață la București, în data de 16 noiembrie 1996. Mai multe informații cu privire la viața, opera și activitatea sa didactică se găsesc în următoarele lucrări: GABOR, Adrian. *Studia ecclesiastica. Contribuții în domeniul Istoriei Bisericii ale profesorilor de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București (1881-19890)*. București: Editura Bizantină, 2003, p. 148-165; PĂCURARIU, Mircea. *Dicționarul teologilor români*. Ediția a III-a, revăzută și adăugită. Sibiu: Andreiana, 2014, p. 148-150; DRĂGOI, Macarie. Părintele Profesor Alexandru Ciurea (1912-1996). Mărturisitor al Ortodoxiei în Europa de Nord. În: MOLDOVEANU, Ioan (coord.). *Profesorii noștri. Învățătorii noștri*. Vol. I. (Departamentul de Teologie Istorică, Biblică și Filologie al Facultății de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian”, Universitatea din București). București: Basilica, 2020, p. 201-207.

⁵ ANIC, fond Comitetul pentru Presă și Tipărituri, dosar nr. 92/1967, f. 67.

⁶ *Ibidem*, f. 67.

⁷ *Ibidem*, f. 67.

⁸ CIUREA, Alexandru I. Prefață. În: PĂCURARIU, Mircea. *Legăturile Bisericii Ortodoxe din Transilvania cu Țara Românească și Moldova în secolele XVI-XVIII. Teză de doctorat în Teologie*. Sibiu: [Editura Mitropoliei Ardealului], 1968, p. VII-VIII.

⁹ *Ibidem*, p. VII.

¹⁰ ANIC, fond Comitetul pentru Presă și Tipărituri, dosar nr. 92/1967, f. 67.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNEANUL

Vicepreședinte onorific

PS Episcop-Vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800

Banca Transilvania, Cluj (Revista RENĂȘTEREA)

ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFFUZAREA:

Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Darius Echim, Pr. Călin Ficior, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login, Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Pârnu, Protos. Simeon (Pintea), Diac. Sergiu Iustin Pop, Eugen Adrian Truță, Nicolae Turcan.

Praznicul Adormirii Maicii Domnului

Ana-Maria Mureșan

Adormirea Maicii lui Dumnezeu este un praznic care ar trebui să însuflească creștinii multă nădejde. Mai mult, precum toate praznicile închinat Născătoarei de Dumnezeu, Adormirea îndeamnă la contemplarea a ceea ce a fost omul chemat să fie în raport cu Ziditorul său. Și, într-adevăr, Maica Domnului a atins cea mai înaltă măsură în lucrarea la care a fost chemată, căci răspunsul ei la această chemare nu cunoaște grad de comparație în toată umanitatea.

Mântuitorul nu i-a acordat însă exclusiv Fecioarei Maria o chemare înaltă, unirea desăvârșită cu El, înrudirea cu El fiind potențiale în fiecare om care asumă în mod autentic calea credinței: *Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei? Și întinzându-și mâna către ucenicii Săi, a zis: Ia-tă-i pe mama Mea și pe frații Mei! Că tot cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă* (Matei 12: 48-50).

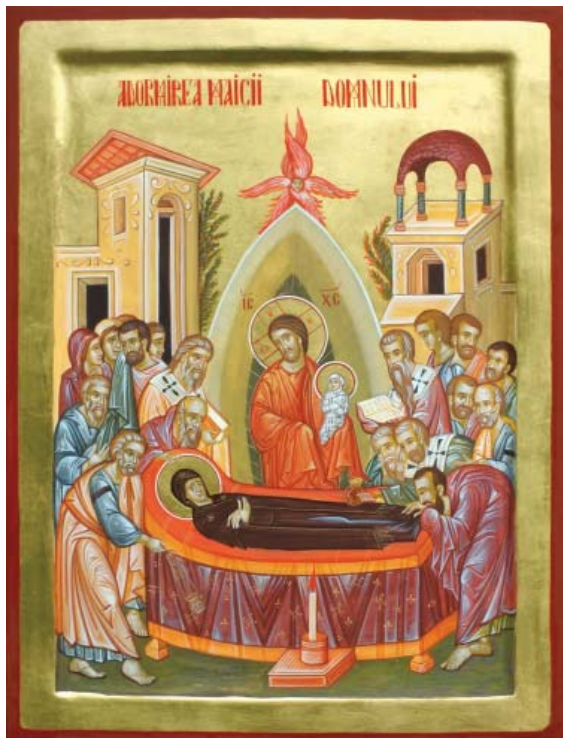
Deși viața i-a fost adesea împresurată de întristări prilejuite de răutatea oamenilor ce a culminat cu răstignirea Domnului, dragostea ei pentru Dumnezeu și pentru oameni nu a cunoscut niciodată scăderi, nici măcar la nivel de gând. Despre acest adevăr a dat mărturie Sfântul Siluan Athonitul, care s-a cutremurat în inima sa de cuvintele Duhului Sfânt: „Într-o zi ascultam în biserică o citire din prorocul Isaia, iar la cuvintele: «Spălați-vă și vă curățiți» [Is 1, 16], mi-a venit gândul: «Poate că Maica Domnului a păcătuit vreodată, chiar și numai cu gândul». Și lucru uimitor, în inima mea, odată cu rugăciunea, un glas mi-a spus lămurit: «Maica Domnului n-a păcătuit niciodată, nici măcar cu gândul»” (Sfântul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdiei și iadul smereniei*, Sibiu, Editura Deisis, p. 172). Neasemănata ei smerenie, o tăcere fără resentimente înaintea răutății lumii, o arată și azi, blândă față de neputințele și căderile omenești.

Despre lucrarea Preasfintei Fecioare după Adormirea sa, în raport cu omul care merge pe calea mântuirii, a scris și Părintele Dumitru Stăniloae. El explică una dintre semnificațiile adânci, legate de momentul în care apostolii au găsit mormântul gol la trei zile după îngroparea Născătoarei de Dumnezeu. Marele teolog român arată că taina învierii și taina înălțării cu trupul la cer aveau să fie ferite de ochii omenești tocmai pentru ca slava dumnezeiască în care a intrat Maica Domnului să nu diminueze – în mintea și în inima omului, acoperite de păcat – apropierea ei de om și smerenia față de neputințele lui: „Învierii și înălțării reprezintă suprema înduhovnicire, îndumnezeire a trupului, ridicarea în cea mai adâncă intimitate dumnezeiască. De aceea, trupul înviat nu se mai vede [n. a. și pentru] a nu se marca prin arătarea Fecioarei, la înălțare, contrastul dintre slava ei și chenoza lumii” (Părintele Dumitru Stăniloae, „Învățătura despre Maica Domnului la ortodocși și catolici. Înălțarea Fecioarei cu trupul la cer” în Revista *Orthodoxia*, anul II, nr. 4/ 1950, pp. 599-602).

Tradiția Bisericii, prin aportul unor Sfinți Părinți (îndeosebi Sfântul Ioan Damaschinul), consemnează totuși arătarea Maicii Domnului în fața apostolilor după ce au descoperit mormântul gol. Aceștia, fiind cuprinși de uimire, s-au rugat lui Dumnezeu să le arate ce s-a întâmplat cu trupul ei. Dumnezeu i-a ascultat și, spre seară, după ce au mâncat împreună, în timp ce spuneau rugăciunea de mulțumire, „au văzut vie în văzduh pe Preacurata Fecioară, Maica Domnului nos-

tru, stând cu mulțime de îngeri și strălucind cu negrăită slavă, și a zis către dânsii: «Bucurați-vă, căci eu sunt cu voi în toate zilele!»” (*Viețile sfinților pe luna august*, Editura Episcopiei Romanului, 1998, p. 208).

Despre cum s-a înălțat însă acest trup, în ce chip a fost văzut, Biserica nu a formulat o dogmă, deoarece nu există teme scripturistice în acest sens, ci pur și simplu propovăduiește un fapt de care Sfinții Părinți, purtători de Duh Sfânt, s-au încredințat pe deplin. Unii dintre ei s-au învrednicit și de o adevărată arătare, chiar prin vedere a trupului înviat al Preacuratei Fecioare, așa cum l-au văzut apostolii. Un astfel de părinte, apropiat vremurilor de acum, canonizat de curând, este Sfântul Iosif Isihastul din Muntele Athos, căruia Maica Domnului i s-a arătat în câteva rânduri, în slava dumnezeiască, cuviosul bucurându-se de darul ei și la sfârșitul vieții (a adormit la 15 august 1959). Vederea acestei slave nu este însă un criteriu pentru mântuire. În primul rând, omul se poate împărtăși de taina acestui praznic prin credință: „Noi trebuie să umblăm aici prin credință, nu prin vedere. Omul știe că va ajunge la o slavă, dar nu o vede încă” (Părintele Dumitru Stăniloae, art. cit., p. 602).

Minunea Născătoarei de Dumnezeu la fiecare praznic al Adormirii se poate petrece la nivel sufletesc, dacă ea, ca persoană apropiată, ca Mamă a omului, a tot omul, va rămâne vie în inimă. Dacă slava ei nu e vizibilă încă, nu e pentru că ea preferă să se arate doar unora, iar pe alții îi desconsideră, ci pentru că puțini pot prețui o asemenea vedere fără să-și piardă starea de smerenie, stare ce îi și apropie de oameni de ea și de Domnul: „Ne ține acoperită de slava ei, ca să nu pună o distanță între ea și noi, până și-o va descoperi deodată cu a noastră. Și realmente, ea nu se bucură deplin de slavă, până mai suntem noi în necazuri și ispite, până stă în genunchi în fața tronului ceresc, rugându-se pentru noi” (Idem). Strălucirea și frumusețea Maicii Domnului se învâluie în

taină nu numai în fața ochilor omenești, căci de chipul ei se sfiesc chiar și îngerii cei curați și plini de lumină: „Bucură-te, adâncime, care nu te poți vedea lesne cu ochii îngerești” (din Icosul 1, *Acatistul Bunevestiri*).

Între chemarea lui Dumnezeu la această slavă și răspunsul omului, stă în rugăciune Maica Domnului. Uneori, omul nu o caută în durerile sale, gândindu-se la curăția ei sau la faptul că, odată cu trecerea la cele veșnice, ea și-a atins deplinătatea în Dumnezeu și apropierea de oameni i-ar întina în vreun fel chipul. Acest lucru dă seama însă de o durere și mai mare, o durere sufletească ce îl pândește pe om și în relația sa cu Dumnezeu: necunoașterea adevăratului fel de a fi al Maicii Domnului. Dacă în timpul vieții pământești nu a fost atinsă de păcat în întristările ei, aceasta nu poate însemna decât că a cunoscut această luptă în cele mai crunte ipostaze și, de aceea, e poate cel mai puternic sprijin pentru oamenii întristați din diverse pricini.

Bibliografie:

***, *Viețile sfinților pe luna august*, Editura Episcopiei Romanului, 1998;

Monahia Semfora Gafton, *Maica Domnului în Biserica Ortodoxă*, București, Editura Sophia, 1998;

Părintele Dumitru Stăniloae, „Învățătura despre Maica Domnului la ortodocși și catolici”, în Revista *Orthodoxia*, anul II, nr. 4/ 1950;

Sfântul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdiei și iadul smereniei* (ediția a IV-a), Sibiu, Editura Deisis.

Maica Domnului – călăuzitoare tainică

Adelina-Ionela Moldovan

U suntem noi în măsură să vorbim despre Maica lui Dumnezeu, însă datorită suntem să îi mărturisim dragostea. Or, Maica Domnului are pentru noi dragoste nesfârșită.

Ni se întâmplă, nu de puține ori în viață, să trecem prin fel și fel de încercări – unele plăcute, altele dureroase chiar. Ne întristăm, ne supărăm, ne mâhnim sau chiar ne răzvrătim înaintea lui Dumnezeu. Plângem, cădem în genunchi, privim furioși spre Cer sau chiar deznădăjduim. În amarul nostru zăcem o vreme până ce, cândva, cumva, lucrurile se mai așază. Începem iar să respirăm normal, ne ocupăm de îndatoriri, ne obișnuim cu situația și mergem înainte. Drumul, care odată era plin de văi prăpăstioase, o ia ușor pe o cale ascendentă și, încet, ne revenim. Drumul ne scoate la lumină. Așa, se pare că, e viața. E un lung drum care trece prin de toate: câmpii luminoase, păduri întunecate, prăpastii adânci, izvoare dătătoare de speranță; culmi ale fericirii și culmi ale durerii. Urcășuri și coborâșuri. Urcășuri și coborâșuri.

Urcăm și coborâm mereu pe drumul vieții noastre. Când ne uităm în urmă, adesea, ni se pare că am fost singuri în necazurile noastre. Avem impresia că am suferit înădușit în amarul zilei, fără ca cineva să ne vadă. Credem că nu am avut pe nimeni alături care să ne poarte de grijă.

Totuși, e cineva, acolo, care ne iubește infinit. E cineva care ne poartă de grijă, cineva care ne însoțește negreșit, cineva care ne apără, ne îndrumă, ne scoate din groapa în care ne-am adâncit. Maica Domnului ne-a fost alături nelipsit în tot parcursul nostru, mai mult decât oricine. Prieteni? Cunoștințe? Familie? Nici măcar părinții trupești nu ne sunt atât de aproape precum ne este Maica noastră Preacurată, Maica Dumnezeului nostru și a noastră, a tuturor. S-ar putea spune că noi suntem mulți, iar Maica Domnului e una singură. Da, Maica Domnului e singură, e unică, însă are atâta dragoste încât nu poate fi înțeleasă de mințile noastre prea mici. Maica Domnului are dragoste adevărată pentru absolut fiecare dintre noi. Are dragoste infinită. Maica Domnului ne iubește cu o dragoste pe care noi nu suntem capabili să o măsurăm.

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, Fecioara Maria, Preacurata, Preacinstita, Preabinecuvântata Născătoare de Dumnezeu sunt doar câteva dintre apelativele atribuite Maicii Domnului. Fiecare o numește așa cum simte sufletul său. Măicuța Sfântă (pentru mine) este mama tuturor.

Maica Domnului e alături de noi! Da, poate că nu o vedem. Poate că nu ne dă niciun semn oricât de mic prin care am ști că ne aude. Însă, după un timp, constatăm cu adâncă uimire faptul că Maica Domnului a fost întotdeauna acolo, în greutățile și în bucuriile noastre. Sub o formă sau alta găsim rezolvare pentru orice împrejurare. Începem să înțelegem că, deși nu părea, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu ne-a călăuzit pașii într-un mod atât de tainic și de minunat, încât, deși ne credeam singuri, am ajuns la liman.

Dacă ne-am ridicat, vom cădea din nou. Însă, înainte să ne rătăcim din nou în negura încercărilor, să nu pregetăm să ne punem nădejdea în dragostea Maicii Domnului și a lui Dumnezeu. Iar atunci când ne vom ridica, să nu uităm să îi mulțumim Maicii noastre pentru ajutor. Mulțumindu-i o vom face să ne ajute și mai mult; de fapt, vom începe să îi vedem lucrarea. Și, poate data viitoare, nu va fi chiar atât de greu.

Părintele Dumitru Stăniloae spune că „în Maica Domnului avem în Cer o inimă de mamă”. Or, care mamă nu-și iubește odrasla? Care mamă își alungă fiul de la fața ei chiar de a greșit? Care mamă nu-și iartă copilul? Poate se va putea afirma că sunt astfel de mame care nu își iubesc pruncii, însă Maica Domnului are pentru noi o dragoste mai presus decât cea lumească. Aceasta este o dragoste mai presus de fire.

Să o iubim și să o preacinștim pe Maica Domnului! Să o iubim așa cum știm, atât cât știm, dar să o purtăm mereu în gând. Să nu o mâhnim nicicând! Să îi mulțumim mereu pentru mila și dragostea ei!

Între puținele cuvinte ale Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, care apar în cadrul Sfintei Scripturi, le regăsim pe cele din timpul prezenței ei la nunta din Cana Galileii, unde Mântuitorul a făcut prima minune în trup de Om. Terminându-se vinul gazdelor acelei nunți, Maica Domnului le-a dat aceluia un îndemn: „Faceți orice vă va spune”, referindu-se la Fiul său. Să încercăm, așadar, să urmăm și noi acest sfat; să facem și noi ceea ce ni se predică de două mii de ani; să respectăm cu smerenie și cu dragoste ceea ce Biserica ne învață, ceea ce Însuși Dumnezeu ne-a lăsat ca moștenire prin Sfinții Apostoli în cuvintele Scripturii. Astfel, Maica Domnului se va umple de bucurie, dăruindu-ne și nouă din plenitudinea acestei bucurii, mijlocind pentru mântuirea noastră.

Ce fel de frumusețe va salva lumea?

Dumitru-Tiberiu Fișcu

Lam la începutul întoarcerii mele către Dumnezeu. Mai târziu, am înțeles că întoarcerea către Dumnezeu este întotdeauna un început, al cărui timp este astăzi, acum. Gândurile nu-mi dădeau pace, trupul se revolta cu cea mai mare putere împotriva duhului. Țin minte că era vară, iar eu stăteam în cabana de lemn din curtea bunicii, încercând să mă rog. Dar cele mai mizerabile gânduri se ridicau în inima mea. Atunci am început să fac curățenie înăuntrul cabanei, pentru că înăuntrul meu nu puteam. Ridicând unul din paturi, am descoperit o cutie de lemn, în care erau mai multe obiecte vechi. Printre ele era și o icoană a Maicii Domnului. Am curățat-o de praf și am agățat-o pe un perete. M-am pus în genunchi în fața ei și am privit-o îndelung, în tăcere. Apoi mi-am plecat capul.

Atunci am simțit atâta rușine în fața frumuseții ei, cum nu mai simțisem în fața cuiva vreodată. Toate gândurile mizerabile, care până atunci aveau atâta putere, s-au topit în rușinea aceasta, ca într-

un foc. Atunci am găsit răspunsul la întrebarea prezentă pe care Ipolit Terentiev o pune prințului Mășkin (în romanul *Idiotul*, de Dostoievski): *Ce fel de frumusețe va salva lumea?* Frumusețea Maicii Domnului va salva lumea. Frumusețea pe care Însuși Dumnezeu o dorește, după cuvintele psalmistului: *Ascultă fiică și vezi și pleacă urechea ta și uită poporul tău și casa părintelui tău, că a dorit Împăratul frumusețea ta, că El este Domnul tău. Toată slava fiicei Împăratului este înăuntrul, îmbrăcată cu țesături de aur și prea înfrumusețată.* (Psalm 44: 12-13, 15). Această frumusețe lăuntrică a Maicii Domnului, atât de familiară, de apropiată de fiecare om, dar atât de străină, încât nu poate fi descrisă în cuvinte, se face vas al Cuvântului înomenit. De aceea, nu poate exista cuvânt care să o laude îndeajuns, când Însuși Dumnezeu Cuvântul a ales-o pe Fecioara Maria. Cred că lauda cea mai mare pe care o putem aduce ei este să urmăm Acest Cuvânt, după cum chiar ea ne îndeamnă: *Faceți orice vă va spune* (Ioan 2: 5).

În troparul Bunevestirii, cântăm: „Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac”. Începutul mântuirii noastre este întotdeauna astăzi, acum, clipă de clipă. Nu trebuie să uităm acest lucru niciodată. Așa cum nu trebuie să uităm că în acest început este prezentă, de fiecare dată, Maica lui Dumnezeu. Prin ea începutul mântuirii noastre devine posibil. De aceea, să stăm în fața frumuseții ei – frumusețea care a mântuit lumea – și să o chemăm neîncetat: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi!”.

Calea răbdării și a ascultării în boală

Roxana-Andreea Ailoaiei

Inaltpreasfințitul Bartolomeu Anania spunea să ne asumăm crucea pe care o purtăm, adăugând că toți purtăm o cruce într-un fel sau altul. Dar ce ar presupune asumarea crucii? S-ar putea spune că cel ce se ostenește și dobândește de la Dumnezeu credință, dragoste și nădejde își poate asuma mai ușor crucea. Cel ce însă nu are credință nu își poate vedea ca pe o cruce suferința trupească sau sufletească îngăduită de Dumnezeu. Mereu va cărti, va întreba: „De ce eu?”, „De ce mi se întâmplă tocmai mie?”. Cel ce nu are dragoste își vede doar propria cruce, își privește egoist suferința, pierde din câmpul vederii crucile celorlalți. Se dezvoltă o neatenție dureroasă față de nevoile altor oameni. Pentru cel ce nu are nădejde crucea este o povară grea, aproape imposibil de purtat. Se poticnește la fiecare pas în drumul pe care îl are de parcurs, devine el însuși o cruce pentru ceilalți. A zace pe un pat de spital este invitația lui Dumnezeu la desăvârșirea celor trei virtuți alegând calea răbdării și a ascultării în boală.

Când în viața sa apare o problemă de sănătate, fiecare persoană reacționează într-un anumit fel. Unii ascund problema, o minimizează, alții o fac aproape publică, unii o privesc ca pe o încercare venită de la Dumnezeu, alții ca pe cel mai mare dezastru care li s-ar fi putut întâmpla. Fiecare răspunde după măsura duhovnicească la care a ajuns. Unii în boală se redescoperă, descoperă firea lor adevărată. Pe patul de spital au răgazul să se gândească la viața pe care au dus-o până atunci.

Analizând reacțiile mai multor bolnavi în stare terminală, medicul psihiatru Elisabeth Kübler-Ross a descris, în 1969, cinci stadii prin care trece o persoană când află că suferă de o anumită boală, fiind variabilă ordinea apariției lor și trecerea prin toate aceste stadii.

Primul stadiu este **negarea**, momentul în care omul află că este bolnav și încearcă să se asigure că diagnosticul în fața căruia este pus este cel corect, repetă investigațiile necesare, cere părerile altor medici, caută cu orice preț o ieșire din această situație cu care probabil nu s-a mai confruntat – aceasta deoarece persoanele care au mai trecut printr-o situație similară acceptă mult mai ușor, mai liniștiți prezența bolii. Totuși, există și oameni care la primul contact cu boala se comportă curat, primesc cu răbdare și fără cărtire voia lui Dumnezeu cu ei, au acea seninătate a sănătății sufletești, care face ca boala trupească să pălească. Pentru aceștia crucea bolii este ușoară, reușesc să și-o asume, credința, dragostea și

nădejdea trăindu-le firesc.

Când însă piatra bolii pare greu de urnit apare **furia**, sentimentul neputinței prinde rădăcini în sufletul celui aflat în boală. Se învinovățește, îndreaptă vina înspre ceilalți sau chiar spre Dumnezeu din dorința de a primi un răspuns la întrebarea de ce tocmai el este cel bolnav. Și așa începe căutarea unei cauze pentru ceea ce s-a întâmplat, continuând cu **negocierea** vindecării, cu el însuși sau cu Dumnezeu. Sunt oameni care renunță la patimi vechi abia atunci când boala rodește în ei. Ei sunt conștienți de legătura dintre cele două, dintre patimă și boală, dar speră că această legătură este reversibilă. Exercițiul lor de voință este răsplătit de Dumnezeu, ameliorarea bolii venind grabnic, iar prin puterea ce o primesc duc mai departe greutatea bolii. De multe ori, acești oameni curățți de patimi bolnăvicioase ajung, în saloanele de spital, să îi întărească pe ceilalți bolnavi care încă rătăcesc și luptă pe drumul renunțării la vicii.

Depresia este cel de a-l patrulea stadiu la care poate ajunge un bolnav. De la insomnii, lipsa poftei de mâncare, până la însingurare sau tristețe adâncă, toate pot fi trăite de un bolnav, până la **acceptarea** prezenței bolii, adică al cincilea stadiu.

Nu este totuna să vorbim despre asumarea crucii unei boli cum este infecția unui deget de la picior sau metastazele cerebrale ale unui cancer încă nedepistat. Greutatea crucii este alta. Însă Dumnezeu le îngăduie pe fiecare cu un rost. Fiecare om poate să recunoască sau nu lucrarea lui Dumnezeu în viața sa prin îngăduința apariției și manifestării bolii sau prin oamenii pe care îi scoate în cale în drumul de parcurs. Odată cu acceptarea bolii, slobozește Dumnezeu peste om liniște dătătoare de nădejde și dragoste. Adevărata viațuire poate începe odată cu boala.

Poem

Lavinia-Teodora Sabou

In fiecare por deschis de bătrânețe
păstrez isterii care izbucnesc
doar din când în când
ca niște comedoane vechi de zile;
pe fața brăzdată de soare,
înroșită de vânt, aceeași veche
dragoste care trezește gingășia
din ziua obișnuită sau anxioasă
sau de primăvară sau de noapte.

Inima murmură, și susură, și
se tânguie singură și se pitește ca
o rândunică între stâncile din Cheile
Turzii; dorul ei mă face să Te rog
să vii mai curând, să Te cunosc
și să mă umplu
de izvoare limpezi,
de șipote repezi,
de creste dezgolate
și de toate cele ce acum
mă copleșesc cu gingășie
chiar fără să le fi primit încă
aieva.

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.flocalia@yahoo.com